

## § 1 Justering av protokoll

Protokollen för den 14, 15, 16 och 20 oktober justerades.

## § 2 Anmälan om ändrad partibeteckning

Från Margareta Larsson hade följande skrivelse kommit in:

Till riksdagens kammarskansli

Jag har utträtt ur Sverigedemokraterna och tillhör inte längre deras partigrupp.

Stockholm den 27 oktober 2015

*Margareta Larsson*

Skrivelsen lades till handlingarna.

## § 3 Avsägelse

Tredje vice talmannen meddelade att *Margareta Larsson* (-) av sagt sig uppdraget som suppleant i socialutskottet.

Kammaren biföll denna avsägelse.

## § 4 Anmälan om ersättare

Tredje vice talmannen anmälde

att *Jamal Mouneimne* (S) inträtt som ersättare för Katarina Köhler (S) under tiden för hennes ledighet den 29 oktober–30 november,

att *John Skoglund* (S) inträtt som ersättare för Peter Johnsson (S) under tiden för hans ledighet den 29 oktober–1 december samt

att *Magda Rasmusson* (MP) skulle tjänstgöra som ersättare för Maria Ferm (MP) under tiden för hennes ledighet den 18 december–31 december.

## § 5 Anmälan om kompletteringsval

Tredje vice talmannen meddelade att Socialdemokraternas riksdagsgrupp anmält Jamal Mouneimne som suppleant i utrikesutskottet under Katarina Köhlers ledighet och John Skoglund som suppleant i kulturutskottet under Peter Johnssons ledighet.

Tredje vice talmannen förklarade vald *under tiden den 29 oktober–30 november* till

*suppleant i utrikesutskottet*  
Jamal Mouneimne (S)

Tredje vice talmannen förklarade vald *under tiden den 29 oktober–1 december* till

*suppleant i kulturutskottet*  
John Skoglund (S)

## § 6 Utökning av antalet suppleanter

Valberedningen hade, enligt ett till kammaren inkommet protokollsutdrag, tillstyrkt att antalet suppleanter i EU-nämnden skulle utökas från 60 till 67.

Kammaren medgav denna utökning.

## § 7 Val av extra suppleanter

Val av extra suppleanter företogs.

Kammaren valde i enlighet med valberedningens förslag till

*suppleanter i EU-nämnden*  
Martin Kinnunen (SD)  
Sven-Olof Sällström (SD)  
Carina Herrstedt (SD)  
Adam Marttinen (SD)  
Markus Wiechel (SD)  
Jonas Millard (SD)  
Roger Hedlund (SD)

Följande skrivelser hade kommit in:

*Interpellation 2015/16:76*

Till riksdagen

Interpellation 2015/16:76 E-sportens möjligheter till likvärdiga utbildningar

av Rickard Nordin (C)

Interpellationen kommer att besvaras torsdagen den 12 november 2015.

Skälet till dröjsmålet är på grund av resa utomlands för statsrådet Aida Hadzialic.

Stockholm den 27 oktober 2015

Utbildningsdepartementet

*Aida Hadzialic*

*Interpellation 2015/16:80*

Till riksdagen

Interpellation 2015/16:80 Volkswagens avgasfusk

av Rickard Nordin (C)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 17 november 2015.

Klimat- och miljöministern har inte möjlighet att besvara interpellationen inom anvisad tid på grund av redan inbokade engagemang.

Stockholm den 26 oktober 2015

Miljö- och energidepartementet

Åsa Romson (MP)

Enligt uppdrag

*Lena Ingvarsson*

Expeditions- och rättschef

*Interpellation 2015/16:92*

Till riksdagen

Interpellation 2015/16:92 Framtidens svenska framgångshistorier

av Anette Åkesson (M)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 24 november 2015.

Skälet till dröjsmålet är tjänsteresor och sedan tidigare inbokade engagemang.

Stockholm den 27 oktober 2015

Finansdepartementet

Magdalena Andersson (S)

Enligt uppdrag

*Magnus Bengtson*

Departementsråd

Till riksdagen

Interpellation 2015/16:93 Vad medborgarna får för sina skattepengar av Anette Åkesson (M)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 24 november 2015.

Skälet till dröjsmålet är tjänsteresor och sedan tidigare inbokade engagemang.

Stockholm den 27 oktober 2015

Finansdepartementet

Magdalena Andersson (S)

Enligt uppdrag

*Magnus Bengtson*

Departementsråd

## **§ 9 Anmälan om faktapromemoria**

Tredje vice talmannen anmälde att följande faktapromemoria om förslag från Europeiska kommissionen hade kommit in och överlämnats till utskott:

2015/16:FPM9 Hanteringen av flyktingkrisen: omedelbara operativa, finansiella och rättsliga åtgärder inom ramen för den europeiska migrationsagendan KOM(2015) 490 till socialförsäkringsutskottet

## **§ 10 Anmälan om granskningsrapport**

Tredje vice talmannen anmälde att följande granskningsrapport hade kommit in från Riksrevisionen:

RiR 2015:19 Rehabiliteringsgarantin fungerar inte – tänk om eller lägg ner

## **§ 11 Ärenden för bordläggning**

Följande dokument anmälades och bordlades:

Konstitutionsutskottets betänkande

2015/16:KU2 Några ändringar i radio- och tv-lagen

Justitieutskottets betänkanden

2015/16:JuU4 Europeisk skyddsorder

2015/16:JuU5 Erkännande och verkställighet av frivårdspåföljder inom Europeiska unionen

Finansutskottets betänkande

2015/16:FiU8 Riksrevisionens rapport om den officiella statistiken

Skatteutskottets betänkanden  
2015/16:SkU4 Skattetillägg: Dubbelprövningsförbudet och andra rättssäkerhetsfrågor  
2015/16:SkU6 Skatteavtal mellan Sverige samt Storbritannien och Nordirland

Prot. 2015/16:20  
3 november

---

Civilutskottets betänkanden  
2015/16:CU3 Nya steg för en effektivare plan- och bygglag och ökad rätts-säkerhet för verksamhetsutövare vid omgivningsbuller  
2015/16:CU2 Sjöfylleri

## § 12 Svar på interpellation 2015/16:58 om medborgarlön

*Svar på  
interpellationer*

Anf. 1 Arbetsmarknadsminister YLVA JOHANSSON (S):

Fru talman! Fredrik Schulte har frågat finansminister Magdalena Andersson om regeringen för diskussioner om att införa medborgarlön eller sex timmars arbetsdag, om finansministern kan garantera att regeringen inte kommer att lägga fram förslag om införandet av medborgarlön eller sex timmars arbetsdag och hur finansministern ställer sig till idén om att införa medborgarlön och sex timmars arbetsdag.

Ansvarat inom regeringen är så fördelat att jag besvarar interpellationen.

Regeringen har inga planer på att genom lagstiftning införa medborgarlön eller sex timmars arbetsdag.

Arbetsstidsfrågorna hanteras främst av arbetsmarknadens parter i kollektivavtal. Det finns avtal som innebär att arbetstiden är kortare än de 40 timmar som enligt arbetstidslagen är maximal ordinarie arbetstid per vecka. Det finns också lokala försök med förkortad arbetstid i olika branscher.

Regeringen ser givetvis positivt på att arbetsmarknadens parter gemensamt kommer överens om vilken arbetstid som ska gälla på olika arbetsplatser och i olika branscher. Men regeringen har som sagt inga planer på att genom lagstiftning genomföra medborgarlön eller sex timmars arbetsdag.

Anf. 2 FREDRIK SCHULTE (M):

Fru talman! Jag har frågat finansministern om det finns några planer på att införa så kallad medborgarlön. Frågan besvaras av arbetsmarknadsministern. Det som föranledde frågan var att ett antal ledande miljöpartister skrev en debattartikel där de tydligt deklarerade att det är en viktig fråga för Miljöpartiet. Miljöpartiet sitter som bekant i regeringen och är en samarbetspartner till Socialdemokraterna.

Av arbetsmarknadsministern får vi svaret att det inte finns några sådana planer. Det är en mycket intressant formulering: Det finns inga sådana planer. De som sitter på läktaren och de som lyssnar på debatten på tv kan säkert få intrycket att det betyder att det inte blir någon medborgarlön.

Problemet är bara att för ett år sedan satt finansministern i tv-soffan och sa att det inte finns några planer på att se över överskottsmålet. Det

dröjde inte många månader förrän överskottsmålet skrotades. På motsvarande sätt kunde vi höra finansministern i en tv-soffa säga att det inte finns några planer på att höja skatten för vanligt folk som arbetar. Det dröjde inte många månader förrän regeringen presenterade förslag om att höja skatten på inkomst för mer än 1 miljon inkomsttagare.

Vi hörde finansministern i en tv-soffa säga att det inte finns några planer på att ändra RUT och ROT. Det dröjde inte många månader förrän regeringen ändrade RUT och ROT. För bara ett par månader sedan hörde vi finansministern i en tv-soffa säga att det inte finns några planer på att höja bensinskatten. Sedan höjde man bensinskatten.

När regeringen och företrädare för regeringspartierna står i riksdagens talarstol eller sitter i en tv-soffa och säger att det inte finns några planer betyder det med all sannolikhet att sådana presenteras inom en snar framtid. Det har vi lärt oss.

Frågan om medborgarlön ligger som sagt Miljöpartiet varmt om hjärtat. Det handlar om att införa ett kravlost bidragssamhälle där det blir upp till var och en att själv avgöra om man ska jobba eller inte. År 2006, när den borgerliga regeringen tog över makten efter tolv år av socialdemokratiskt styre, hade vi ett rekordhøgt utanförskap, ett utanförskap som alliansregeringen trots den värsta globala ekonomiska krisen sedan andra världskriget pressade tillbaka med nästan 200 000 personer. Det är alltså 200 000 färre som lever på bidrag. Om dessa 200 000 hade levt kvar i utanförskap skulle det i dag ha kostat hundratals miljarder kronor för skattebetalarna.

Nu när vi ser en kraftig ökning av flyktingströmmarna ställer det tuffa krav på välfärden och på att vi ska fortsätta att hålla offentliga finanser i balans. Samtidigt har vi ett regeringsparti som går ut och deklarerar att vi ska införa ett kravlost bidragssamhälle, att det ska bli upp till var och en att avgöra om man ska arbeta.

Samma parti går även fram med kravet på sex timmars arbetsdag. Vi har låtit riksdagens utredningstjänst titta på vad det skulle kosta. Då talar vi om kostnader för samhället på ungefär 200 miljarder kronor.

Anf. 3 RICKARD PERSSON (MP):

Fru talman! Fredrik Schulte har vanan, eller snarare ovanan, att för att kunna producera sin mångfald av interpellationer citera fel, tolka fel eller komma med felaktiga sakuppgifter.

Du skriver i din interpellation att Miljöpartiet har ett krav på att medborgarlön ska införas, och du sa precis i debatten här att ett regeringsparti vill införa medborgarlön, eller basinkomst, som vi vill kalla det. Men detta är felaktigt. Var har du fått den uppgiften ifrån? Det skulle jag gärna vilja veta. Det vår kongress har beslutat om är att utreda effekterna av basinkomst. Det är också det som artikelförfattarna, och jag är en av dem, har sagt i tidningen, nämligen att det handlar om en utredning. Det är inte samma sak som att införa det. Du måste vara lite försiktig med sakuppgifterna, tycker jag.

Det är en utredning av många som Miljöpartiet vill göra i en idégenomlysning av socialförsäkringarna. Om en sådan utredning kommer till stånd är det inte säkert att man kommer fram till att det går att införa. Om detta vet vi inget i dag. Men vi tycker att det är viktigt att vända på alla stenar för att se på socialförsäkringarna.

Vi tycker, liksom den parlamentariska Socialförsäkringsutredningen sa, att täckningsgraden inom socialförsäkringarna har minskat. Det är allt färre människor som omfattas av socialförsäkringarna, till exempel akassa och sjukpenning. Vad kan man då göra åt det? Detta är bara en liten pusselbit i en större genomlysning från vår sida.

Jag vill även kommentera det du också felaktigt hävdar i din interpellation om att Miljöpartiet vill införa sex timmars arbetsdag. Var får Fredrik Schulte det ifrån? Det är inte från oss. Var har du läst det? Vår kongress har beslutat att vi vill sträva mot en 35-timmars arbetsvecka, men det är någonting annat.

Sedan tror jag att politiken inte behöver blanda sig så mycket i det här med arbetstidsförkortning. Det löser sig självt genom arbetsmarknadens parter. Både arbetsgivare och arbetstagare ser nu att bland annat för att förebygga ohälsa kan det vara rimligt och lämpligt att antingen införa flexibel arbetstid eller arbetstidsförkortning. Vi ser på en rad områden att arbetsgivare och arbetstagare kommer överens om en förkortad arbetstid. Jag läste senast att Mölndals sjukhus ska införa detta. Det löser sig alltså nog av sig självt utan att politiken behöver blanda sig så mycket i det.

Anf. 4 Arbetsmarknadsminister YLVA JOHANSSON (S):

Fru talman! Fredrik Schulte försöker göra det troligt att regeringen snart kommer att lagstifta om sextimmarsdag och medborgarlön. Jag undrar om någon ens tror på Fredrik Schulte i detta. Men mitt besked är: Så blir det inte. Det är beskedet från regeringen.

Fredrik Schulte ägnar sin tid här i riksdagens talarstol åt att slåss mot väderkvarnar. Det står honom naturligtvis fritt att göra det, men jag har svarat på frågan och har inget ytterligare att tillägga.

Anf. 5 FREDRIK SCHULTE (M):

Fru talman! Jag tycker att det är positivt att arbetsmarknadsministern är tydligare nu än vad hon var i sitt interpellationssvar. Hon deklarerar tydligt att det inte kommer att hända.

Jag försöker inte sia om vad regeringen kommer att föreslå och inte föreslå, för det har jag ingen aning om och ingen insikt i. Men jag kan konstatera att regeringen närmast har gjort det till en konstform att bryta vallöften. Man säger en sak före valet och gör sedan det diametralt motsatta. Med det vill jag understryka att det inte finns så mycket trovärdighet, substans och värde i att höra en företrädare för regeringen stå här i talarstolen och säga: Nej, vi kommer inte att införa medborgarlön. Det finns så många exempel på att ni har brutit vallöften. Det var egentligen bara den poängen jag ville göra.

Jag tycker också att det är lite märkligt att Ylva Johansson inte tar avstånd från medborgarlön som företeelse. Det är ett förslag som med all säkerhet skulle radera de svenska offentliga finanserna. Det finns en naiv föreställning hos stora delar av svensk vänster att det inte finns några konsekvenser av att höja skatter eller bidrag, vilket är ganska märkligt med tanke på att det inte för så länge sedan skedde en kollaps i den grekiska ekonomin till följd av att man levde över sina tillgångar. Med sådana historiska exempel så nära inpå är det häpnadsväckande att det finns delar av den här riksdagen som fortfarande lägger fram helt vansinniga förslag

om ett totalt kravlöst bidragssamhälle. Att regeringen och arbetsmarknadsministern inte tydligare tar avstånd från liknande förslag är märkligt. Förklaringen till det är att Socialdemokraterna samarbetar med Miljöpartiet, som är ett parti som alltid har stått för en bidragslinje.

Rickard Persson går upp här och säger: Vi vill minsann inte införa medborgarlön. Han kan försöka lura oss här i kammaren, men Miljöpartiet har ju alltid varit för medborgarlön. Miljöpartiet har alltid varit för att det ska finnas bidragssystem som är helt kravlösa. Nu har man ändrat det, för att det ska se lite snyggare ut i protokollet, till att man vill utreda ett kravlöst bidragssamhälle. Men i grund och botten är det den inriktningen de vill ha.

För mindre än tio år sedan hade vi någonting som hette friår och som innebar att vem som helst kunde få leva ett år på skattebetalarnas pengar, alltså ta ett sabbatsår. Det är ett av många exempel på hur Miljöpartiet ständigt driver frågan om att människor aktivt ska sluta arbeta och i stället leva på bidrag. De gör det därför att de har en inneboende misstro mot idén om tillväxt och idén om att människor arbetar, därför att de egentligen är emot det moderna projektet.

Jag förstår att det här är jobbigt för arbetsmarknadsministern. Det hade jag också tyckt om jag tvingades samarbeta med Miljöpartiet. Jag tycker att det är beklagligt att Ylva Johansson inte tydligare kan deklarera sitt motstånd mot medborgarlön och den typen av förslag som kommer från ett parti som ni faktiskt sitter i regering med. Det här är inte ett extremparti som sitter och för väsen i riksdagen, utan det här är ett parti som sitter i regeringen.

Anf. 6 RICKARD PERSSON (MP):

Fru talman! Nu fortsätter Fredrik Schulte, sin vana trogen, att komma med felaktiga uppgifter. Fredrik Schulte refererar till vallöften. Vilket parti har gått ut med ett vallöfte om att införa medborgarlön? Jag känner inte till något sådant parti, men Fredrik gör tydligen det. Du sa precis att det har lagts fram förslag i kammaren om att införa medborgarlön. Det är inget jag känner till, men det gör tydligen du. Du får gärna uppge källan till det. Möjligtvis har det lagts fram förslag om en utredning för att genomlysna frågan bland en mängd andra frågor inom socialförsäkringarna.

Fredrik Schulte kommer också med det felaktiga påståendet att Miljöpartiet alltid har varit för medborgarlön. Nej, det är inget jag känner till, och det borde jag göra i så fall, för jag har varit med ett tag i det partiet. Hade det varit så skulle väl vår kongress ha beslutat att vi ska införa medborgarlön. Men det har man inte gjort, utan man har sagt att effekterna av medborgarlön ska utredas som en del i en genomlysning av ett antal frågor inom socialförsäkringarna.

Du kan inte gå upp i talarstolen och nästan debattera med dig själv, Fredrik Schulte. Du har ingen att debattera med eftersom det du lägger fram är felaktigt. Då blir det liksom svårt att svara sakligt på frågorna.

Anf. 7 Arbetsmarknadsminister YLVA JOHANSSON (S):

Fru talman! Jag vill först säga att jag tar starkt avstånd från Fredrik Schultes nedvärderande och felaktiga bild av mina regeringskollegor.

Jag har svarat på frågorna. Jag har svarat tydligt. Och jag företräder hela regeringen när jag svarar.

Om jag vore moderat företrädare skulle jag vara lite försiktigare med att uttala mig om definitiva besked efter den senaste veckans många turer om vad moderatledaren har sagt och inte menat när det gäller för Sveriges riksdag helt avgörande frågor.

Prot. 2015/16:20  
3 november

Svar på  
interpellationer

Anf. 8 FREDRIK SCHULTE (M):

Fru talman! Miljöpartiet har ett antal riksdagsledamöter som motionerar om att införa medborgarlön. Miljöpartiet har alltid varit för medborgarlön. På sin senaste stämma har de ändrat sig lite grann, för att det ska se lite snyggare ut nu när de sitter i regeringen. De säger nu att de vill utreda medborgarlön.

Att de vill gå i den riktningen är alldeles tydligt. Allting tyder på det. Alla gånger som de haft möjlighet att påverka politiken har de påverkat den i den riktningen att det ska vara helt fritt fram att leva på bidrag utan att det ska ställas krav.

Under den förra S-regeringen, när Miljöpartiet var del av regeringsunderlaget, infördes friåret. Om Miljöpartiet nu vill utreda en sådan galen idé som medborgarlön finns det antagligen ett motiv till det. Man utreder inte saker bara för att det är skoj. De vill såklart gå i den riktningen.

Det är också den generella inriktningen för den här regeringen. Det är en bidragsregering. Det är en regering som eftersträvar att höja skatterna på jobb och företagande och att använda de pengarna till att höja bidragen för dem som inte arbetar. Det kommer att leda Sverige i fördärvet, om det får fortsätta för länge och i för stor utsträckning.

Det gläder mig att arbetsmarknadsministern tar avstånd från medborgarlön. Det gläder mig också att det finns företrädare i Miljöpartiet som åtminstone försöker låtsas som att partiet inte föreslår det.

Det här är en kamp som vi i Moderaterna kommer att ta. Vi kommer inte att acceptera att gå tillbaka till bidragslandet Sverige.

Anf. 9 Arbetsmarknadsminister YLVA JOHANSSON (S):

Fru talman! Låt mig påminna om att det var under den gamla regeringens tid som vi fick en dramatisk ökning av antalet personer som tvingades leva på socialbidrag eller försörjningsstöd.

Nu sjunker arbetslösheten.

Överläggningen var härmed avslutad.

### **§ 13 Svar på interpellation 2015/16:71 om arbetslöshetsskapande åtgärder**

Anf. 10 Arbetsmarknadsminister YLVA JOHANSSON (S):

Fru talman! Christian Holm Barenfeld har frågat mig hur jag ser på det faktum att regeringens förslag döms ut av chefen för Arbetsförmedlingen, den på området största och viktigaste myndigheten.

Det är inte min bedömning att Arbetsförmedlingens generaldirektör Mikael Sjöberg har avfärdat regeringens politik. Tvärtom pekar generaldirektören, liksom regeringen, på vikten av att rusta arbetssökande som står lite längre ifrån arbetsmarknaden så att de ska kunna ta ett arbete. Trots

den höga arbetslösheten är antalet lediga jobb fler än någonsin. Många arbetssökande saknar helt enkelt den kompetens eller erfarenhet som arbetsgivarna efterfrågar. Personer som saknar fullföljd gymnasieutbildning har särskilt svårt att få fotfäste på arbetsmarknaden.

De allra flesta människor har starka drivkrafter till arbete och egen försörjning. Men för att de som har svårt att konkurrera på dagens arbetsmarknad ska kunna ta ansvar och öka sina chanser till jobb krävs det att samhället svarar med konkreta möjligheter till utbildning, praktik eller andra insatser som leder till jobb.

Regeringens viktigaste uppgift under mandatperioden är att öka sysselsättningen och varaktigt minska arbetslösheten. I budgetpropositionen för 2016 har regeringen därför föreslagit stora framtidsinvesteringar i bostäder, klimatomställning och infrastruktur, en aktiv näringspolitik för fler och växande företag och investeringar i kompetens och matchning för att rusta människor att ta de jobb som växer fram.

Vårpropositionen för 2015 och budgetpropositionen innehåller sammantaget investeringar för jobb som uppgår till drygt 14 miljarder kronor för år 2016. Dessa satsningar är ett stort och viktigt steg mot att nå regeringens mål, men precis som Arbetsförmedlingens generaldirektör anser jag att mer kommer att behöva göras.

Regeringen kommer att fortsätta investera i fler jobb. Och jag kommer att pröva alla seriösa förslag för att bekämpa långtidsarbetslösheten.

Anf. 11 CHRISTIAN HOLM BARENFELD (M):

Fru talman! Tack för svaret, arbetsmarknadsministern! Det uppskattas.

I svaret framförs en rad synpunkter och visioner. Men min fråga rörde egentligen det som jag kallar för arbetslöshetsskapande åtgärder och de delar som slår direkt mot arbetsmarknaden. Jag lyfter framför allt fram försämringen av RUT-avdraget och avskaffandet av den sänkta arbetsgivaravgiften för unga. Det har vi diskuterat även vid andra tillfällen.

Vi vet att RUT-avdraget har lett till att många nya företag har startats och nu drivs av kvinnliga företagare. RUT-avdraget och den nya branschen har lett till att många har fått arbete. Många har gått från att befinna sig på en svart marknad till att få riktiga jobb, med alla förmåner och fördelar som det har vad gäller försäkringar, pensioner och allt annat.

Det är många som har fått nya jobb. Det gäller många som har stått långt ifrån arbetsmarknaden. Det gäller många som är nya i Sverige. Det är många som får det första jobbet genom den branschen.

Generaldirektören för Arbetsförmedlingen har uttalat sig tydligt om det: "Vad gäller rut är vi rädda att de som drabbas blir personer med en väldigt svag förankring på arbetsmarknaden. Därför är vi tveksamma till den förändringen."

När det gäller arbetsgivaravgiften för unga har samme generaldirektör sagt: "Vi kan tänka oss att ett antal jobb försvinner. Hur många vågar vi inte bedöma, men att det kan få effekt är klart." Han hävdar också att de redan nu ser en utflyttning av företag inom exempelvis telefonförsäljning till London, eftersom det är mer fördelaktigt att driva företag där.

Det finns givetvis visioner, diskussioner, utredningar och annat från regeringen om hur jobben ska bli fler. Och svansföringen har varit hög under lång tid. Ylva Johansson själv har sagt att hon ska se till att Sverige 2020 ska ha den lägsta arbetslösheten i EU. Det är bra. Det vore bra om

regeringen lyckades med det. Det är bra om man gör nya saker. Jag tror att nya åtgärder behövs.

Men när det som blir verklighet, inte det som är under utredning, leder till att fler går från jobb till utanförskap i stället för tvärtom är det svårt att se att jobben blir fler. Därför vill jag fråga statsrådet hur jobben kan bli fler genom de delarna. Jag ser nämligen inte på något sätt att det skulle vara fallet.

Anf. 12 Arbetsmarknadsminister YLVA JOHANSSON (S):

Fru talman! Ett problem som flera moderater har är att man tror mer på sina egna prognoser än på verkligheten. Det såg vi under den gamla regeringens tid. Man målade ut att om man sänkte arbetsgivaravgiften för unga skulle ungdomsarbetslösheten sjunka. Den steg i stället. Om man försämrade a-kassan skulle arbetslösheten sjunka. Den steg i stället. Man tror mer på sina egna prognoser än på verkligheten.

En ärlig politiker måste lita på den effekt som faktiskt kan ses i verkligheten. Och det vi faktiskt ser just nu är att ungdomsarbetslösheten sjunker. Den sjunker ganska tydligt, inte minst under det senaste kvartalet, både i antal och som andel.

Christian Holm Barenfeld tar också upp RUT-avdraget. Regeringen tar inte bort något RUT-avdrag. Regeringen föreslår ju att RUT-avdraget ska behållas.

Anf. 13 CHRISTIAN HOLM BARENFELD (M):

Fru talman! Jag har inte hävdad att regeringen avskaffar RUT-avdraget. Jag sa att man försämrar. Det är de facto det man gör.

Det kan inte ha gått ens statsrådet förbi att vi hade en global internationell finanskris. Det hade självklart en jobbeffekt. Men sysselsättningen steg under alliansregeringen. Om vi inte hade gjort något hade det sett betydligt sämre ut.

Sverige är ju ett av de länder som kom allra mest väl ut ur finanskrisen, och nu ser vi positiva effekter. Det är kul att höra arbetsmarknadsministern säga det, eftersom allting som är dåligt i Sverige beror på att hon har regerat med Alliansens budget under det år som har varit. Nu ser regeringen ut att få igenom sin egen budget, och då kommer slagen mot företagen och de anställda. Det är det som oroar.

Vi har hört diskussioner om mycket. Det har pratats om industrikansler, och det har diskuterats om innovationskatapulter. Det är kanske också bra, men det som vi möjligtvis har sett är att industrikanslern blev fyra stycken. Vad de ska göra är väl lite oklart. Det blev ett advisory board, och därigenom har man sett till att åtminstone fyra personer har fått jobb, men det var väl inte de som stod längst ifrån arbetsmarknaden.

Det är detta som oroar. Det är mycket prat och visioner, och det är lite för lite verkstad. Det är viktigt med konkreta åtgärder som gör att företagen blir fler och att de företagen vågar anställa. Det handlar inte om att inte se verkligheten, utan det är ju det vi gör. Vi ser hur det ser ut, och vi ser att det behövs en rad åtgärder. De åtgärder som vidtas är ju de som ser till att jobben inte blir fler, tvärtom.

Prot. 2015/16:20  
3 november

Svar på  
interpellationer

Anf. 14 PATRIK BJÖRCK (S):

Fru talman! Christian Holm lyfter upp debatten om arbetsgivaravgifterna för unga. Arbetsmarknadsministern har pekat på att Christian Holm inte vill ta till sig verkligheten, att ungdomsarbetslösheten faktiskt steg under alliansregeringen och att den nu sjunker.

Även om Christian Holm har en annan verklighetsuppfattning vore det intressant om han åtminstone kunde vara lite logisk. Christian Holm menar att sysselsättningen steg med alliansregeringens politik eftersom man hade en framgångsrik arbetsmarknadspolitik. Hur verklighetsnära den beskrivningen är kan man för övrigt fundera över. Handels har gjort en utredning om hur många anställda som finns på Handels två största avtalsområden och som berörs av den här reformen. Det visade sig att det, efter sju år av sänkta arbetsgivaravgifter för unga, är färre unga anställda inom Handels två största avtalsområden.

I Christian Holms verklighetsbeskrivning har antalet sysselsatta ökat. Då blir den verklighetsbeskrivningen ännu mer svårbegriplig. Det är inte ens så att siffran har gått ned av någon sorts allmän arbetslöshet. Med Christian Holms logik skulle alliansregeringens politik ha lett till att andelen unga sysselsatta har minskat. Det är den logiska konklusionen av Christian Holms lite märkliga verklighetsuppfattning.

Fru talman! Sedan brister det både i Christian Holms logik och i hans verklighetsuppfattning. Men skulle man hålla fast vid den blir logiken väldigt svår att förstå. I Christian Holms och hans partis egen uppfattning om den egna politiken brister logiken återigen.

Man inleder den här reformen med att de som är under 26 år ska få ta del av den välgörande effekten. Efter ett tag inser man att det inte fungerade så bra, och då sänker man åldern till under 25 år. Om jag förstår saken rätt har man enligt det senaste moderata förslaget nu sänkt åldern ytterligare. Det är de som är under 21 år som får ta del av denna välgörande politik mot ungdomsarbetslösheten. Det är väl bara att hålla ut och hoppas, för snart är det väl ingen gräns kvar.

Orsaken till detta är faktiskt att Christian Holms partikamrater tänker mer logiskt än vad han själv gör. De ser att politiken inte fungerar. Det vore spännande att höra Christian Holm kritisera sin egen förda politik. När man har förnyat den har man hela tiden minskat andelen ungdomar som ska få ta del av reformen. Någonstans har man väl ändå kastat en blick på verkligheten och kunnat konstatera att denna politik inte fungerar.

Det är en lite kontrafaktisk diskussion där vi diskuterar huruvida ”om” fanns. Nu lever vi – som arbetsmarknadsministern mycket riktigt säger – i verkligheten. Då är verkligheten den att detta var en reform som inte fungerade. Alla som studerade reformen konstaterade att den inte fungerade, och nu avskaffar vi denna mycket dyra reform som kostar över 100 miljarder kronor och som har gjort att arbetslösheten bland unga har stigit under den tid som man har slösat bort stora resurser som kunde ha använts till riktig arbetslöshetsbekämpning. Det är precis det som den nya regeringen gör.

Anf. 15 FREDRIK SCHULTE (M):

Fru talman! Ungdomsarbetslösheten sjunker. Det är skönt att Alliansens politik ger effekt. Det är i princip fortfarande Alliansens budget som

gäller. Socialdemokraterna och de rödgröna fick igenom vissa förändringar som började att gälla från den 1 juli, men överlag är det fortfarande Alliansens politik som råder. Regeringens budget för 2016 har ännu inte gått igenom i riksdagen, och det är fortfarande 2015, vilket Patrik Björck kanske känner till.

Än på verklighetsuppfattning är det intressant att fråga svenska folket: Hur många tror på regeringens jobbpolitik? Då är det 5 procent som svarar att de tror på den. Det är 8 procent som svarar att de tror på spöken, och 10 procent svarar att de tror att det finns utomjordingar som går omkring bland oss. Det är alltså fler som tror på spöken och utomjordingar än på regeringens politik.

Det må vara hänt att det är få av väljarna som inte tror på regeringens politik. Men det stannar inte där. Alla oberoende ekonomiska bedömare – Konjunkturinstitutet, Finanspolitiska rådet, OECD, IMF – konstaterar att det som regeringen nu gör kommer att leda till färre jobb. Enligt Konjunkturinstitutet handlar det om ungefär 25 000 färre jobb med regeringens politik. Enligt Svenskt Näringsliv handlar det om runt 20 000 färre jobb. I en nyligen genomförd opinionsundersökning visade det sig att 74 procent av Sveriges företagare menar att den politik som regeringen för kommer att skada deras förutsättningar för att anställa fler och att växa som företag.

Det är inte så konstigt att det är så här. Regeringen höjer systematiskt skatterna, men man höjer inte skatterna för att satsa på vård, skola och omsorg – man satsar lite på vård, skola och omsorg – utan det är 75 procent som går till annat. Av de 75 procenten går det absolut mesta till att höja bidragen, till att införa ineffektiva subventioner och till att införa arbetsmarknadspolitiska åtgärder som det vetenskapligt har konstaterats minskar arbetslöshetsmöjlighet att komma i arbete.

Jag kan hålla med om att reformen, som handlade om att sänka arbetsgivaravgiften för unga, inte var Alliansens mest framgångsrika reform. Nu har vi omprövat vår politik och minskat antalet personer som berörs av reformen. Poängen är att även om man tar bort reformen helt och fullt ska man inte tro att det inte får några konsekvenser. Höjer man skatten med 15 miljarder för alla företagare som anställer unga kommer detta att få en effekt. Det kommer att påverka näringslivet negativt.

I stället för att höja bidragen och införa arbetsmarknadspolitiska åtgärder som låser fast människor i utanförskap ska man använda pengarna till att sänka inkomstskatterna. Det har en bevisad effekt.

Sedan vill jag bara nämna detta med arbetslösheten. Vi kan halvera arbetslösheten i morgon – det är jättelätt. Det är bara att göra som Göran Persson gjorde: bevilja förtidspension eller sjukskriva alla. Nu fick Göran Persson mycket kritik för det, så den här regeringen kan ju inte göra det så lätt för sig. Den här regeringen försöker smussla genom att ta bort den bortre tidsgränsen i sjukförsäkringen. Man inför så kallade extrajobb som alltså är låtsasjobb som regeringen har hittat på för att dölja arbetslösheten. Arbetslöshet har blivit något av ett obsolet mått. Det som man ska titta på är hur många som faktiskt jobbar. Det var 300 000 fler som jobbade efter åtta år med Alliansen, trots den värsta krisen.

Anf. 16 Arbetsmarknadsminister YLVA JOHANSSON (S):

Fru talman! Christian Holm Barenfeld säger att det gick bra för Sverige under den gamla regeringen, och det är ju roligt att han tycker det. Det är

Prot. 2015/16:20  
3 november

Svar på  
interpellationer

inte så många fler som tycker som han. Det var ett av skälen till att den gamla regeringen fick kraftigt underkänt av väljarna. Men det är naturligtvis fritt fram att ha den uppfattningen. Det kanske inte heller är så konstigt att man har det som moderat.

Det är intressant att höra Fredrik Schulte uttala sig om det som andra kallar en dyr och ineffektiv reform. Fredrik Schulte säger nu att det inte var den mest framgångsrika reformen och att den behövde omprövas. Jag tror att det är ungefär detsamma. Alltså håller inte ens Moderaterna fast vid den dyra och ineffektiva sänkningen av arbetsgivaravgiften för ungdomar.

Jag har några kommentarer, fru talman. Låt mig först säga att sjukskrivningstalen har ökat dramatiskt sedan 2010. Den gamla regeringen kunde inte rå på detta, utan satt och såg sjukskrivningstalen öka dramatiskt, år efter år efter år. Samtidigt skar regeringen ned på arbetsmiljöinsatser och andra insatser som har möjlighet att vända utvecklingen. Man ska inte kasta sten i glashus.

Fru talman! Även om Sverige och regeringen har levt med en borgerlig budget under ett drygt halvår har vi inte en dag fört en borgerlig arbetsmarknadspolitik. Vi har från dag ett lagt om arbetsmarknadspolitiken. Det är en tydlig förändring som nu märks. Vi har tagit bort två tredjedelar av regleringarna i regleringsbrevet till Arbetsförmedlingen. Vi har inlett ett mycket omfattande samarbete med kommunerna. Vi har börjat med en flexibilitet i de arbetsmarknadspolitiska åtgärderna. Vi har inlett en stor omläggning, så att Arbetsförmedlingen i dag jobbar mot arbetsgivarna som sin viktigaste kund och inte fokuserar enbart på de långtidsarbetslösa. Det här är en stor förändring. Den är inte färdig ännu utan behöver fortsätta, men det är den vi börjar se effekt av.

Fru talman! Låt mig tala om vad det är Fredrik Schulte beskriver som arbetsmarknadspolitiska åtgärder som låser in folk. Det är utbildning. Det är det vi satsar på. Vi satsar stort på vuxenutbildning och på utbildning på folkhögskola, yrkeshögskola och universitet, detta i ett läge där Sverige har fler lediga jobb än någonsin som inte tillsätts. I ett sådant läge är det precis den politiken som behövs. Vi måste rusta människor för att kunna ta de lediga jobben. Ett av de allvarigaste hoten mot den ekonomiska tillväxten är att företag och andra arbetsgivare i dag har svårigheter att få tag i relevant yrkeskompetens när de söker sådan. Det här hotar tillväxten i enskilda företag och hela Sverige. Det är därför det är så viktigt att lägga om arbetsmarknadspolitiken, satsa stort på reguljär utbildning, föra en flexiblare arbetsmarknadspolitik och möta arbetsgivarnas behov.

Anf. 17 CHRISTIAN HOLM BARENFELD (M):

Fru talman! Nu fick vi upp Patrik Björck i debatten också, och jag vill kommentera hans anförande lite.

Att man ser verkligheten innebär självklart att man hela tiden måste ompröva och vidareutveckla sin politik. Det gör vi, och det är väl ingen hemlighet. Vi är tydliga och öppna med det. Vi berättar gärna för alla, även Patrik Björck, vad vi gör och varför. Vi har gjort justeringar vad gäller arbetsgivaravgifterna för unga i våra nya förslag. Det tycker jag är rimligt. Däremot är det, som Fredrik Schulte sa, en väldigt skillnad mellan att å ena sidan göra justeringar, flytta pengar, sänka kostnaderna för att arbeta och se till att den som arbetar får behålla mer av pengarna och å andra sidan

öka bidragen eller göra annat som inte direkt är jobbskapande, framför allt inte kortsiktigt.

Patrik tar även upp Kommunal och utredningar. Kommunal är en annan del av politiken, kan man väl lugnt konstatera, som inte står helt långt från Patrik Björck.

Men vi ska gå tillbaka till det som interpellationen handlar om: vad som skapar jobb och inte. Det finns säkert förslag från regeringen som är rimliga och har positiva effekter. Men de som ligger framme nu är tyvärr inte framför allt dessa, utan i stället de som leder till ökad arbetslöshet. Ylva Johansson representerar en regering som dagligdags säger sig vara en samarbetsregering som vill finna breda lösningar och blocköverskridande överenskommelser för att komma till rätta med problem. Men jag tycker inte riktigt att det är försoningens melodi vi hör från vare sig statsrådet Johansson eller Patrik Björck.

Anf. 18 PATRIK BJÖRCK (S):

Fru talman! Med sådana vänner som Fredrik Schulte behöver Christian Holm Barenfeld inga fiender. Fredrik Schulte säger att det här med sänkta arbetsgivaravgifter för unga inte var alliansregeringens mest framgångsrika reform. Det är faktiskt lite lustigt. I ett anfall av sällsynt klarsynthet fortsätter Fredrik Schulte med att säga att man borde sänka inkomstskatterna i stället, då detta, enligt vad han hävdar, har en bevisad effekt, i motsats till sänkningen av arbetsgivaravgifterna för unga, vilken nu Fredrik Schulte erkänner inte har någon bevisad effekt. Det visste vi visserligen innan, men Fredrik Schultes uttalande är lite lustigt. Det är kul! Jag hoppas att Fredrik Schulte får fler anfall av klarsynthet. Det skulle göra debatterna i den här kammaren intressantare att lyssna på.

Jag vill upplysa Christian Holm Barenfeld om att jag hänvisade till en utredning från fackföreningen Handels, inte Kommunal. Handels är en självständig fackförening som arbetar för sina medlemmars bästa på deras uppdrag. Utredningen byggde på partsgemensam statistik som Handels och handelns arbetsgivarorganisation gemensamt tar fram. Handels är en självständig organisation, liksom handelns arbetsgivarorganisation. Om Christian Holm Barenfeld vill ifrågasätta självständigheten hos de här parterna på arbetsmarknaden och den partsgemensamma statistik som utredningen bygger på är det upp till honom att göra det. Men det är inte ett seriöst sätt att debattera, fru talman. I så fall får man naturligtvis ifrågasätta resultatet av utredningen eller någonting sådant. Men det är partsgemensam statistik som man sammanställt.

Det var i alla fall väldigt skönt och klargörande att höra Fredrik Schulte konstatera att den sänkta arbetsgivaravgiften för unga inte var framgångsrik och inte hade någon bevisad effekt.

Anf. 19 FREDRIK SCHULTE (M):

Fru talman! Om arbetsmarknadsministern och Patrik Björck hade läst Moderaternas budget – vilket jag förväntar mig att ni kommer att göra, eftersom vi är det största oppositionspartiet – hade ni sett att vi inte föreslår att man ska behålla de nedsatta arbetsgivaravgifterna för unga. Vi behåller bara en liten del för dem som är under 21. Det är en påtaglig förändring.

Prot. 2015/16:20  
3 november

Svar på  
interpellationer

Det vi i stället prioriterar är det vi kallar första-jobbet-avdraget, vilket innebär att vi sänker skatten på ett sätt som särskilt gynnar dem som ska få sitt första jobb. Vi gör detta för att det ska löna sig bättre att arbeta.

Fru talman! Jag skulle vilja kommentera några av de saker Ylva Johansson sa. Hon försökte göra en poäng av att sjukskrivningarna nu ökar kraftigt. Jag har haft exakt samma debatt ett par gånger med socialförsäkringsministern. Till slut blev jag så trött på att höra den här statistiken att jag var tvungen att trycka upp en stor A1-affisch, som jag stod och höll här i kammaren, över hur sjukskrivningarna och förtidspensionerna utvecklats över tiden. Sedan Göran Persson klev av som statsminister har det blivit 150 000 färre förtidspensionärer och nästan 100 000 färre sjukskrivna. Det skedde en dramatisk minskning under alliansregeringens tid därför att vi stramade upp regelverket och gjorde det svårare att fuska med sjukförsäkringen och trixa med systemet. Nu gör ni i S-regeringen exakt samma misstag som Göran Persson gjorde. Ni luckrar upp regelverket. Ni gör det lättare att missbruka systemet.

Summan av den här diskussionen är klar och tydlig. Socialdemokraterna tror, i strid med alla oberoende ekonomiska bedömare, att en höjning av skatterna med 150 miljarder på fyra års tid inte påverkar ekonomin alls. I strid med alla oberoende ekonomiska bedömare tror de också att det bästa sättet att använda pengarna är att höja bidragen. Jag är ledsen, men verkligheten är en helt annan.

Anf. 20 Arbetsmarknadsminister YLVA JOHANSSON (S):

Fru talman! Jag har tre kommentarer. Vi är i ett läge där vi har rekordmånga lediga jobb. Vi har aldrig haft så många lediga jobb, och många av dem blir inte tillsatta inom rimlig tid. Skattesänkningar löser inte det problemet. Den viktigaste enskilda insatsen är utbildning. Men det behövs också ökad rörlighet på arbetsmarknaden så att fler kan byta till ett annat jobb. Där behövs det bättre matchning och en arbetsförmedling som arbetar med alla de personer som söker nytt jobb och möter de arbetsgivare som söker personal.

Moderaterna säger att de har omprövat sin politik. Vi såg under den gamla regeringen otaliga jobbskatteavdrag. Varje nytt jobbskatteavdrag presenterades med förhoppningen att det skulle lösa arbetslösheten. Det gjorde det inte. Då presenterade den ett nytt jobbskatteavdrag. Det löste inte heller arbetslösheten. Då presenterade den ett nytt jobbskatteavdrag. Nu säger man att man omprövar politiken. Nu har man döpt om jobbskatteavdraget när man kommer med ytterligare ett jobbskatteavdrag. Men det är precis samma åtgärd. Nya skattesänkningar leder inte till att det finns fler utbildade plåtslagare, kranförare, starkströmselektriker och många av de andra yrken där vi i dag har brist.

Fru talman! Jag vill avslutningsvis säga följande apropå samarbete och breda överenskommelser. Det är i dag tio dagar sedan jag slöt en bred överenskommelse med fyra av riksdagens oppositionspartier som bland annat också innefattar åtgärder på arbetsmarknaden. Regeringen levererar.

Överläggningen var härmed avslutad.

Anf. 21 Arbetsmarknadsminister YLVA JOHANSSON (S):

Fru talman! Christian Holm Barenfeld har frågat mig vilka arbetsmarknadspolitiska bedömningar jag gör med anledning av ökade kostnader för industrierna.

Regeringens övergripande mål är att öka antalet personer i sysselsättning och antalet arbetade timmar så att vi når den lägsta arbetslösheten i EU till år 2020. I budgetpropositionen för 2016 har regeringen därför föreslagit stora framtidsinvesteringar i bostäder, klimatomställning, infrastruktur och en aktiv näringspolitik för fler och växande företag. Sammantaget innehåller vårpropositionen för 2015 och budgetpropositionen för 2016 investeringar för jobb som uppgår till drygt 14 miljarder kronor för år 2016.

Energipolitiken är avgörande för att bygga ett hållbart samhälle, och sysselsättningen i Sverige är beroende av att det finns en god och tillförlitlig tillgång till el till konkurrenskraftiga priser. För att svensk industri ska fortsätta att generera exportintäkter och skapa nya arbetstillfällen krävs god tillgång till energi till internationellt konkurrenskraftiga priser. Detta förutsätter stabila spelregler som möjliggör långsiktiga investeringar både inom den energiintensiva industrin och hos kraftproducenterna. Investeringar i energisystemet är ofta långsiktiga till sin natur och har långa ledtider. Mot denna bakgrund har regeringen tillsatt en energikommission med syftet att lämna underlag till en bred politiskt överenskommelse om den långsiktiga energipolitiken.

Även den svenska exporten är en grundbult i vår ekonomi som skapar tillväxt, sysselsättning och ökat välstånd. Genom att exportera och importera varor och tjänster har Sveriges näringsliv kunnat växa sig starkt långt utanför vårt lands gränser och ta del av den globala marknaden. I dag sysselsätter exportindustrin direkt och indirekt över 1,3 miljoner personer i Sverige.

För att värna den svenska exportindustrin har regeringen beslutat att utarbeta en exportstrategi med insatser för att stärka svenska företags export- och internationaliseringsmöjligheter på viktiga marknader och öka antalet exporterande företag. Särskilt fokus har lagts på små och medelstora företag för att det är här framtidens storföretag finns, och det är främst i dessa företag som nya arbetstillfällen skapas i Sverige.

Den svenska industrin och de svenska exportföretagen ställs ständigt inför stora utmaningar och en stark global konkurrens. Men regeringens tillsättande av en energikommission som ska lämna underlag till en bred politisk överenskommelse om den långsiktiga energipolitiken samt regeringens exportstrategi kommer att bidra till en fortsatt stark exportindustri i Sverige.

Anf. 22 CHRISTIAN HOLM BARENFELD (M):

Fru talman! Tack, arbetsmarknadsministern, för svaret på min interpellation! Debatten blir delvis på samma tema som i den tidigare interpellationsdebatten. Det handlar i grunden även här om jobben.

Jag skrev interpellationen eftersom jag känner en oro för hur Sverige ska utvecklas framgent. Jag kommer själv från en valkrets i Värmland där vi har mycket av traditionell tung basindustri och också mycket annat. Vi

Svar på  
interpellationer

har många företag inom skogs- och järnbruk som är energiintensiva och kräver god tillgång på bland annat energi och energi till rimliga priser.

Nu vet vi att arbetsmarknadsministern har ett besvärligt läge. Hon och regeringen samarbetar med ett parti som är näst intill militant motståndare till kärnkraft. Vi har en statsminister som innan han blev statsminister hade en ganska nykter syn på detta och vikten för industrin av att vi har en fungerande energipolitik i Sverige.

Nu vill regeringen höja effektskatten. Det skulle årligen kosta kärnkraften över en halv miljard kronor. Det gör man i ett läge med sjunkande energipriser där konkurrenskraften är svagare än vad den brukar vara. Den signal man då sänder är självklart att detta inte är någon bransch att fortsätta att satsa på. Detta är en bransch som vi inte vill se mer av utan snarare mindre av. Man sänder signalen att den ska avvecklas. Vissa partier har skarpare skrivningar om snabbavveckling än andra.

Med anledning av oron för de svenska jobben även på denna punkt skrev jag interpellationen och frågade om effekterna av den höjda effektskatten och arbetsmarknadsministerns syn på det. Det är många diskussioner som tas upp i svaret. Men ordet effektskatt och kommentarerna om effektskatten lyser totalt med sin frånvaro. Jag förstår att det är svårt att försvara den.

Det är ytterligare en del i detta som kommer att försvåra för regeringen att leva upp till sitt löfte att Sverige ska ha EU:s lägsta arbetslöshet 2020. Jag har kanske aldrig trott på det, och jag har inte hört någon seriös bedömning som har trott på det. Men jag hoppas ändå att man går i rätt riktning.

Jag vill därför återigen ställa frågan muntligen till arbetsmarknadsministern: Vad är, enligt arbetsmarknadsministern, den direkta effekten på arbetsmarknaden och de svenska jobben av den höjning vi nu kommer att se av effektskatten för kärnkraft?

Anf. 23 Arbetsmarknadsminister YLVA JOHANSSON (S):

Fru talman! Man får kanske välja sitt perspektiv och om det i första hand är kärnkraften man vill värna eller om det är jobben och exportindustrins konkurrensmöjligheter man vill värna. Jag väljer det sistnämnda. Då är det viktigt att säkerställa att vi har en god, säker och långsiktig energiförsörjning och att inte minst den energiintensiva industrin har tillgång till el till mycket konkurrenskraftiga priser. Det är regeringens fokus.

Vi har just nu rekordlåga elpriser i Sverige historiskt sett. Vi har också ett läge, som säkert Christian Holm Barenfeld mycket väl känner till, där den energiintensiva industrin i Sverige har en energiskatt på el som är ned-satt. Den har därmed i princip Europas lägsta energiskatt på el.

Regeringen har tagit det initiativ som den gamla regeringen inte gjorde, nämligen att bjuda in till breda politiska överenskommelser när det gäller den långsiktiga energipolitiken. Inom ramen för arbetet i Energikommisionen är naturligtvis flera olika förslag möjliga att pröva och komma överens om. Det är ett arbete som leds av Ibrahim Baylan, och ytterligare frågor om detta kan ställas till honom.

Fokus för regeringen är jobben och varaktig, säker och trygg tillgång till el till konkurrenskraftiga priser.

Anf. 24 CHRISTIAN HOLM BARENFIELD (M):

Fru talman! Jobb och konkurrenskraft går före kärnkraft. Det är inte så att det är svart eller vitt, eller endera eller. Jag ställde frågan i interpellationen för att kärnkraften och en god energiförsörjning till rimliga priser är en förutsättning för fler jobb. Det är så det hänger ihop.

Det är väl bra att man har en energikommission. Där kan man säkert kränga in en industrikansler och också lite annat. Men är det inte ogenomtänkt att genomföra kostnadshöjningarna, skattehöjningarna och försämringarna på energimarknaden innan Energikommissionen har kommit fram till något logiskt som följer därefter?

Man måste i så fall göra en utredning och komma fram till: Nu ska vi staka ut vägen framåt, och för att göra detta behöver vi göra det här för att sedan göra det här.

Då kan jag köpa det. Om man hade en färdplan som visar att detta är det bästa för Sverige, för svenska jobb och för svenska företag vore det en sak. Men nu skulle jag tippa att det är högst politiskt motiverat att man vill se mindre av kärnkraft, och därför gör man på det här sättet.

Problemet är att man sänder signaler till energibolagen när man gör på det här sättet. Vi har redan sett effekten när det gäller beslut om att man ska avveckla snabbare. Då är det inte bara att vrida tillbaka klockan och ändra. Det här är nämligen investeringar som kräver långsiktiga beslut. Det är stora investeringar. Det är självklart att det får konsekvenser om regeringen för en politik som gör en sådan bransch olönsam och som gör energin dyrare, även om vi har goda priser i dag.

Vi har förhållandevis bra priser på energi i Sverige, men vi har å andra sidan långa transportsträckor till stora delar av våra marknader. Vi har alltså både plus och minus. Jag tycker att vi ska jobba mot de negativa effekterna, och de positiva ska vi förstärka ytterligare – inte tvärtom. Här ser vi att man ökar kostnaderna men inte gör några lättnader. Det ser jag som ett allvarligt hot mot den svenska arbetsmarknaden, de svenska jobben och den svenska basindustrin.

Anf. 25 Arbetsmarknadsminister YLVA JOHANSSON (S):

Fru talman! Nej, kärnkraft är inte en förutsättning för jobben. Det handlar om energi som är varaktig, säker och långsiktigt hållbar. Det handlar om tillgång till energi till konkurrenskraftiga priser. Det är det som är viktigt för jobben, och detta kan tillhandahållas på flera olika sätt.

Den ökning av effektskatten som regeringen föreslår bedöms ha en marginell påverkan på kärnkraftens lönsamhet. Den stora sak som har hänt är ju att elpriset på marknaden har sjunkit med nästan 30 öre. Det är klart att det pressar lönsamheten i till exempel kärnkraftsbolagen. Även representanter för ägarna har bekräftat att det är på det sättet. Det är inte förändringar i effektskatten som gör att man lägger ned, utan det är lönsamheten i bredare bemärkelse. Framför allt påverkar de låga elpriserna.

Energiförsörjningen ser bra ut för Sverige. Även med de aviserade nedläggningarna av kärnkraftverk kommer Sverige framgent att vara nettoexportör av el. Vi har en god tillgång till el, och vi har låga elpriser. Vi är inte nöjda med det. Det är viktigt att vi hittar långsiktiga spelregler och ger en precis grund för långsiktiga investeringar, eftersom det är det som det ofta handlar om i den här sektorn. Det är därför som regeringen har tillsatt Energikommissionen.

Prot. 2015/16:20

3 november

Svar på  
interpellationer

Anf. 26 CHRISTIAN HOLM BARENFELD (M):

Fru talman! Ja, självklart är det en långsiktigt hållbar energiproduktion som är det viktiga. I grunden är det mindre relevant varifrån den kommer. Men när det gäller Sverige vet vi att det är drygt 40 procent som kommer från kärnkraften och drygt 40 procent som kommer från vattenkraften. Sedan kommer det lite från annat.

Vi har inte kolkraft. Det vi kan se i vår omvärld är att när man snabbt avvecklar kärnkraft ökar konsumtionen av kolkraft. Det kan på inget sätt vara bra vare sig för miljön eller för energiförsörjningen i övrigt. Att vi har sjunkande priser på elen som försämrar villkoren eller försämrar konkurrensen är en sak. Men att ytterligare påskynda detta genom att öka vissa pålagor och därmed tvinga fram en avveckling i förtid kan inte vara något annat än kapitalförstöring.

Det är bra att Sverige är en stor energiproducent. Oavsett hur vi producerar vår el producerar vi internationellt sett väldigt ren och väldigt bra el. Det tycker jag är bra.

Nu har det byggts kabel mot Baltikum, vilket är jättebra. Det kan nämligen göra Baltikum mindre energiberoende av Ryssland. Om Sverige för en klok och bra energipolitik kommer det att ha en positiv jobb- och tillväxteffekt. Det kommer att ha en bra miljöeffekt. Det har också en viktig säkerhetspolitisk effekt. Därför blir det för min del helt ologiskt att se den politik som regeringen för på det här området i kombination med övriga delar som innebär fördyringar i fråga om att driva företag och utveckla. Den som producerar energi är givetvis också ett vanligt företag som drabbas av många av de dyra pålagor som nu kommer från den rödgröna regeringen.

Anf. 27 Arbetsmarknadsminister YLVA JOHANSSON (S):

Fru talman! Jag vill hålla med Christian Holm Barenfeld: Om Sverige för en klok och bra energipolitik leder det till att vi får en mycket god effekt och tillväxt av jobb, ekonomi och export. Jag hoppas att Moderaterna vill medverka till en sådan klok, bra och långsiktigt hållbar energipolitik och till breda överenskommelser inom ramen för Energikommisionen.

Överläggningen var härmed avslutad.

### **§ 15 Svar på interpellation 2015/16:42 om svenska bönders likviditetsproblem**

Anf. 28 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Fru talman! Maria Plass frågar hur finansministern avser att avhjälpa den likviditetskris som våra svenska bönder står inför samt hur finansministern avser att på kort sikt hjälpa våra svenska jordbruksföretag. Arbetet är så fördelat inom regeringen att det är jag som svarar på frågan.

Regeringen är medveten om att situationen för mjölkbönderna är mycket akut och allvarlig. EU-kommissionen har beslutat om ett krispaket till djurproducenter i syfte att stötta sektorer i kris. Min avsikt är att Jordbruksverket i månadsskiftet november/december ska betala ut ett särskilt

stöd till mjölkproducenter på 96 miljoner kronor, varav 76 miljoner från EU och 20 miljoner av nationella medel. För att ytterligare stärka mjölkföretagen i den akuta krisen planeras även för en ytterligare utbetalning av nationella medel om 56 miljoner under våren 2016. Det innebär drygt 150 miljoner till svenska mjölkproducenter.

En rad åtgärder har redan vidtagits av regeringen för att stärka mjölkföretagens konkurrenskraft. Bland dessa återfinns en nötpeng inom gårdsstödet, ersättning för utökad klövhälsovård i landsbygdsprogrammet, exportfrämjande åtgärder för mejerisektorn samt villkorad läkemedelsanvändning. Jordbruket kompenseras också fullt ut för de höjningar av dieselskatten som görs från 2016. Därutöver görs en temporär nedsättning av skatten för jord- och skogsbrukets arbetsmaskiner med ytterligare 27 öre per liter under åren 2016–2018. Den temporära nedsättningen motsvarar en minskad kostnad för lantbruket med 100 miljoner kronor per år.

Regeringen har även, tillsammans med de banker som är största kreditgivare till mjölkföretag, undersökt möjligheten att lämna statliga kreditgarantier till mjölkföretag i kris. Det är en åtgärd som är tillåten enligt EU:s statsstödsregelverk, som annars är mycket restriktivt vad gäller åtgärder riktade till enskilda företag, eftersom de kan snedvrider konkurrensen. Dessvärre har bankerna kommit fram till att kreditgarantier riskerar att minska flexibiliteten i hanteringen av företag med ekonomiska bekymmer och att de riskerar att stjälpa i stället för att hjälpa företagen. Arbetet har därför avbrutits i samförstånd med branschen och bankerna.

Jag vill också nämna Handlingsplan mjölk, som regeringen tagit fram tillsammans med aktörer från hela värdekedjan. Det är ett viktigt verktyg med åtgärder för att stärka konkurrenskraften för mjölkföretagen.

Till sist vill jag understryka att regeringen har en tydlig politisk ambition att svensk livsmedelsproduktion ska öka. Det kommer väl till uttryck i arbetet med livsmedelsstrategin. Det är min fasta övertygelse att politiken kan göra skillnad i ett längre tidsperspektiv och då framför allt genom prioritering av åtgärder som syftar till ökad konkurrenskraft. Jag vill särskilt ta upp satsningar på forskning och utbildning liksom förenkling av befintliga regelverk i kombination med fortsatt översyn av gällande villkor och styrmedel, där svenska mervärden i form av säkra livsmedel, friska djur och låg miljöpåverkan värnas.

Anf. 29 MARIA PLASS (M):

Fru talman! Tack, statsrådet Sven-Erik Bucht, för svaret! Det här är inte första gången svenska jordbrukare känner att hela deras verksamhet står och faller med svenska såväl som andra länders politiska beslut. Man anser också att vi politiker kanske inte förstår hela vidden av problematiken.

Det ryska embargot mot europeiska livsmedel har drivit fram en exceptionell situation, där europeiska och svenska mjölkbönder är särskilt hårt drabbade. Att vi moderater i grund och botten är positiva till konkurrens är väl känt, men vi anser att det är orimligt att företag inom en särskild enskild bransch ska bära bördan för Rysslands ansvarslösa agerande.

Vi är därför beredda att i den här extrema situationen gå med på ett stöd till EU:s mjölkbönder under förutsättning att det ligger inom ramen för den beslutade EU-budgeten, att konkurrensen inte snedvrids samt att inga exportbidrag ingår som kan störa marknaden i tredje land.

Prot. 2015/16:20  
3 november

Svar på  
interpellationer

Jag har träffat flera mjölkbönder runt om i landet, och det är bra att landsbygdsministrarnas avsikt är att Jordbruksverket ska betala ut mjölkböndernas ekonomiska stöd vid nästa månadsskifte. Men låt oss vara tydliga: En avsikt räcker inte långt för den som har hamnat i en likviditetskris och vars företag riskerar nedläggning.

Jag vill därför fråga Sven-Erik Bucht om ministern kan garantera Sveriges bönder att Jordbruksverkets utbetalning av stöd till våra svenska mjölkbönder kommer att ske i månadsskiftet november/december. Det är en mycket viktig fråga, och det är viktigt att få ett klart och tydligt besked om detta här och nu.

Anf. 30 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Fru talman! Maria Plass tar upp att det här inte är första gången. Nej, det är inte första gången. Senast vi hade en mjölkkras var 2009. Det var tvunget att hantera även den. Det här är säkerligen inte heller den sista gången. Vi vet att detta är en global marknad där priser fluktuerar och efterfrågan kanske inte alltid stämmer med den producerade mängden. Därför gäller det att hantera den kris som är här och nu men också att vidta åtgärder som kan hantera detta på längre sikt.

Det jag gjorde när den här krisen utbröt var att omgående kalla till ett högnivåmöte med samtliga berörda parter inom sektorn. Där fanns mjölkproducenter, där fanns mejerisektorn, där fanns bankerna, där fanns handeln, där fanns konsumentledet och där fanns även akademien. Det vi gjorde var att tillsammans med branschen ta fram ett program som omfattar 87 punkter med en del åtgärder på kort sikt och andra på längre sikt. Det gäller också att kunna möta de fluktuationer som finns på världsmarknaden.

Svenska bönder och Sverige tillhör EU, och EU är den näst största exportören, efter Nya Zeeland, av mjölk globalt. Det är klart att det finns en ambition att också exportera mjölk, men då är man på en världsmarknad där priserna fluktuerar.

När det gäller frågan om utbetalningar har jag kontakt med Jordbruksverket, och där ger man tydliga och klara besked om att man avser att kunna betala ut de här pengarna i november–december. I vårbudgeten kommer vi sedan att i vanlig ordning behandla den pott på 56 miljoner som ska betalas ut under våren.

Anf. 31 MARIA PLASS (M):

Fru talman! Tack för svaret! Jag kan garantera att mjölkbönderna kommer att följa den här frågan väldigt noga. Alla partier i riksdagen är eniga om att mjölkkrisen är väldigt negativ och att vi vill ha kvar den svenska mjölkproduktionen.

Det är klart att det inte finns någon universallösning på detta, men om man, som landsbygdsministern gör, säger sig värna om det svenska jordbruket och om svensk mjölkproduktion måste man ju driva politiska förslag som underlättar att vara företagare och bedriva verksamhet i Sverige. Här finns väldigt mycket att göra till exempel när det gäller regelförenklingar. Landsbygdsföretag som jag har träffat berättar om hur mycket tid de lägger på olika typer av tillståndsansökningar, speciellt om man ska utöka sin verksamhet och till exempel ha fler mjölkkor, och om det onödiga regelkrångel som finns.

Jag undrar om regeringen verkligen ser den verklighet som människor på landsbygden lever i. De landsbygdsföretag och mjölkbönder som jag träffade i Halland förra veckan var mycket oroad. Deras oro handlade just om de försenade utbetalningarna och det bilberoende som man har om man bor på landsbygden då man drabbas av höjda bensin- och dieselskatter, men också om de kostnadsökningar som regeringens förslag om fördubblade arbetsgivaravgifter för unga innebär och som berör unga personer som vill jobba i och som är anställda i landsbygdssektorn. Det är en kostnad som kommer att slå oerhört hårt mot redan ansträngda företag.

Jag delar deras oro över framtiden för svenskt jordbruk och för svensk mjölk, och min fråga till statsrådet Sven-Erik Bucht är: Har statsrådet ett gladare besked än stora skattepålager att komma med till våra svenska landsbygdsföretag nästa år, eller kommer fler bönder att se sig tvingade att i förlängningen lägga ned sin verksamhet?

Anf. 32 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Fru talman! Jag har ett glatt besked: Konsumtionen av mjölk ökar på världsmarknaden, och det finns ett utrymme.

Jag vill också säga att jag tror på svenskt produktionsjordbruk, och jag blir glad när jag hör en moderat som säger att hon tror på svensk mjölkproduktion. Det var inte så länge sedan det lät annorlunda. Därför blir jag glad för det beskedet.

När det gäller försenade utbetalningar är det tyvärr så som det är. När man inte gör hemläxan kommer också jordbrukspolitiken väldigt sent på plats. När jag tillträdde som statsråd fanns det 330 utestående frågor till kommissionen innan vi fick programmet på plats. Det är klart att det ställer till väldigt stora problem och skapar försening av utbetalningar.

Jag vill också säga, och jag hoppas att Maria Plass ser det som ett glatt besked, att jag har startat upp arbetet med nästa period, CAP21, för att i god tid förbereda så att vi inte ska hamna i samma situation som våra svenska vänner hamnade i i år med sena utbetalningar. Man måste göra hemläxan i tid.

Det finns många åtgärder utöver det som vi har nämnt. 800 kronor per nötkreatur via gårdsstödet går direkt till mjölkbönderna. 150 miljoner kronor i utökat klövvårdsstöd går också direkt till mjölkbönderna. När det gäller dieselskattereduktionen är det totalt 300 miljoner som avsätts per år, alltså 900 miljoner under tre år.

Tyvärr har det här med dieselskatten och dieselskattereduktionen under Alliansen inneburit att bönderna har fått betala 2,69 kronor mer. Alliansregeringen höjde dieselskatten vid två tillfällen samtidigt som regeringen vid fyra tillfällen minskade dieselskattereduktionen. Vi gör det omvända, nämligen att dieselskattereduktionen höjs från 90 öre till 1,70 kronor i samband med höjningen av dieselskatten så att jordbrukarna ska hållas skadeslösa.

Regeringen gör också andra satsningar som är direkt riktade till mjölkproducenter, och givetvis kan även köttproducenter ta del av dem. Vi fördubblar ersättningen till metangasreducering. Det blir omgående 30 miljoner mer till metangasreducering redan i år. Men under perioden 2014–2023 ökar vi stödet för metangasreducering från 240 miljoner till 480 miljoner. Det är alltså fråga om 20 öre per kilowattimme till 40 öre per kilowattimme.

Vi gör också en särskild satsning på Norrlandsjordbruket. När Sverige blev medlem i EU 1995 förhandlades det fram hur mycket vi fick använda av nationella medel för att stötta särskilt Norrlandsjordbruket. Där användes maxtaket under ett antal år under 90-talet fullt ut. Sedan har inte någon regering använt maxtaket fullt ut förrän nu. Vi höjer stödet med 14 miljoner till 40 miljoner. Det är mycket viktigt för bönderna i den norra delen av landet.

En annan sak som Maria Plass tar upp är förenklingsresan som Jordbruksverket har genomfört. Den är bra, och resan fortsätter. Jag lovar att det kommer att hända mycket i fråga om förenklingar och minskad byråkrati för våra bönder.

Anf. 33 MARIA PLASS (M):

Fru talman! Förhoppningsvis är nu botten nådd vad gäller mjölkpriserna och det kan bara gå uppåt. Men det har vi inte sett än.

Det gläder mig att vi delar uppfattningen att situationen är akut och att åtgärder måste komma på plats för att rädda svensk mjölkproduktion. Det är bra att åtgärder vidtas, men jag konstaterar att flera av de åtgärder som ministern pekar på också initierades av den tidigare alliansregeringen. Det är självklart bra om den satsningen fortsätter.

Tyvärr hör jag inte ministern säga något om, ser inte i hans handlingar och kan inte återfinna i regeringens proposition frågan om den levande landsbygden och en ökad företagsamhet. Stora skattehöjningar riktas särskilt mot företag med unga anställda, och de riktas också mot människor som är helt beroende av bilen för att ta sig till jobbet eller hem. Det går stick i stäv med bilden av en levande landsbygd i hela Sverige.

Våra svenska mjölkbönder och producenterna av svensk mjölk, filmjölk, yoghurt och ost behöver kunna konkurrera med internationella företag. För detta krävs långsiktiga spelregler och förutsägbarhet om vilka stöd och regler som ska gälla i branschen. Det är en bit kvar, och jag tror att det kommer att bli fler debatter i ämnet.

Anf. 34 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Fru talman! Maria Plass berör landsbygden i mer generella ordalag – inte direkta jordbruksfrågor utan sådant som berör jordbruk som företag. Jag ska berätta om några sådana satsningar.

Där finns bredbandssatsningen. Det är fråga om 3,25 miljarder för att bygga ut bredband på den svenska landsbygden. Man klarar inte en mjölkhämtning i dag utan bredband. Bredband är viktigt. Ett jordbruk är ett modernt företag.

Sedan är det frågan om servicen i glesbygd. Vi fördubblar investeringsstödet till lanthandlarna till 88 miljoner per år och inrättar ett servicestöd till lanthandlarna på 35 miljoner per år. Även jordbrukare behöver servicen. Det är mycket viktiga frågor för svensk landsbygd och för jordbruksföretagen.

De frivilliga svenskmärkningarna av varor är mycket bra. Det sker en frivillig märkning av svenskt kött, och jag har sett att det har börjat ske en märkning även av mjölkpaket men ännu inte av ostarna. Jag hoppas att det kommer att bli mer svenskmärkning. De svenska konsumenterna vill välja svenska varor och produkter. Det säger 90 procent av tillfrågade i gjorda undersökningar.

Visst är botten nådd denna gång, Maria Plass, men det är viktigt att vi kommer ihåg att priserna även framöver kommer att fluktuera. Det gäller att klara dalarna även långsiktigt. Därför finns all anledning att satsa mycket på forskning, utbildning och rådgivning för att kunna hantera dessa frågor på lång sikt.

Överläggningen var härmed avslutad.

Prot. 2015/16:20  
3 november

Svar på  
interpellationer

#### **§ 16 Svar på interpellation 2015/16:65 om konsekvenser av ny stödområdesindelning för jordbruket i norra Sverige**

Anf. 35 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Fru talman! Helena Lindahl har frågat mig varför ingen konsekvensbeskrivning togs fram i samband med att modellen för den nya stödområdesindelningen utarbetades. Hon har även frågat mig vad jag ska göra för att motverka bristerna i modellen och i annat fall hantera de oacceptabla konsekvenserna som, enligt Helena Lindahl, blir följden av modellen. Slutligen har Helena Lindahl frågat mig om Näringsdepartementet kommer att göra om stödområdesindelningen och då göra rätt.

Inledningsvis vill jag poängtera att samma stödområdesindelning gäller både för det så kallade kompensationsstödet i landsbygdsprogrammet och för det nationella stödet till jordbruket i norra Sverige. Den indelning som gällt sedan Sveriges EU-inträde godtas inte längre enligt de regler som nu finns inom EU. Att så är fallet beror bland annat på att det inte går att med vederhäftigt underlag förklara hur gränsdragningen mellan de olika stödområdena är gjord. Det är inte heller möjligt enligt EU-reglerna att använda delförsamling som avgränsningsgrund för indelningen i stödområden, vilket var fallet för den hittills gällande indelningen. EU-kommissionen har framfört att en ny stödområdesindelning ska utgå från vetenskapligt och verifierbart underlag som beskriver skillnader i de biofysiska förutsättningarna i det område som ska delas in. Då EU-kommissionens ställningstagande kom i ett sent skede fick Sverige uppskov med att genomföra en ny stödområdesindelning till år 2016.

Skälet till att valet föll på den modell som använts är att klimatdata är det område där vi har detaljerad information och information för en lång rad av år. Modellen som har använts är utarbetad av SMHI, finns sedan tidigare beskriven i vetenskaplig litteratur och har använts inom andra områden. Modellen tar inte bara hänsyn till temperaturen under växtsäsongen för perioden 1961 till och med 2010 utan också till faktorer som topografi, vindriktning, vindhastighet med mera. Viktigt för Sverige har varit att samma modell ska kunna användas också för att göra en indelning i södra Sverige då kompensationsstödet även omfattar södra delarna av landet. Ett krav från EU har varit att deras expertorgan godkänner modellen, och så har skett.

Utifrån de ramar som finns från EU har jag inte sett att det finns någon bättre modell att använda. Ett flertal indelningsalternativ har prövats, och ”varmare områden” uppträder i alla alternativ – dock inte på samma geografiska plats. Konsekvenserna för brukare av olika alternativ till indelning har studerats. Resultatet för det alternativ som valts är mest fördelaktigt.

Det är dock viktigt att poängtera att den nya modellen totalt sett ger en mer rättssäker och rättvis fördelning.

Att stödet kan se olika ut i grannområden är ju något som redan gäller. Även den hittills gällande stödområdesindelningen har kritiserats just utifrån uppfattningen att odlingsförhållandena varit desamma på båda sidor om en gräns.

Om vi identifierar en bättre modell som fullt ut uppfyller de krav som EU ställer har jag inget emot att använda denna i stället som grund för indelningen. Det kan då bli tidigast från 2017. Det viktigaste är nu att det nationella stödet till jordbruket i norra Sverige kan betalas ut under 2016. Det skulle inte vara möjligt om vi måste riva upp det kommissionsbeslut som nu gäller.

Anf. 36 HELENA LINDAHL (C):

Fru talman! Tack, statsrådet, för svaret!

Som statsrådet sa i den tidigare debatten med Maria Plass har de norrländska bönderna också möjlighet att ta del av ett nationellt stöd. Det fanns redan före EU-inträdet, och vi förhandlade om ett undantag för att kunna ha kvar det. Samma sak gäller för Finland. Men ministern har rätt i att stödområdesindelningen är likadan för EU-bidragen via landsbygdsprogrammet som för det nationella stödet, det vill säga att det är fem områden.

Problemet är bara att orsaken till att vi har det nationella stödet är att det finns exceptionella skillnader mellan det norrländska jordbruket och jordbruket i andra delar av Europa. Vi har enorma avstånd här och dessutom en ganska kort odlingssäsong.

Problemet med den parameter som man i dag använder, som klubbades igenom i Bryssel för en månad sedan och som regeringen skickade in som underlag är väderstatistiken. Man utgår från SMHI:s väderprognoser, och det blir väldigt missvisande. Efter Norrlandskusten blir det små ”öar” som får helt andra ersättningar än andra områden.

Låt mig vara lite mer tydlig och ta området runt Umeå som exempel. Det är klart att runt en stad blir det några grader varmare eftersom staden värmer omgivningen. Det innebär att en bonde som verkar på teg där får en helt annan ersättning än en i grannkommunen Nordmaling trots att odlingssäsongen är lika lång – eller lika kort. Samma sak gäller till exempel i Skellefteåområdet, där Bureå beräknas få ett bättre klimat än Lövånger. Det skiljer bara några mil mellan de här orterna; ändå är odlingssäsongen olika lång.

Det här blir väldigt missvisande, för det kan skilja flera hundra tusen i ersättning mellan bönder i grannbyar. Det är klart att det blir helt åt skogen fel, och det påverkar naturligtvis böndernas överlevnad.

Precis som Maria Plass var inne på är det extremt tungt just nu. I och med handelsblockaden mot Ryssland upplever europeiska bönder, inte minst svenska och norrländska bönder, en otrolig utmaning eftersom marknaden flödar över av mjölk och mejeriprodukter. Om man dessutom får flera hundra tusen – 150 000–200 000 – kronor mindre i ersättning per år är det klart att det kommer att göra avsevärd skillnad.

Jag har dessutom hört att det finns bönder som har problem med bankerna eftersom bankerna har fått nys om att bönderna kommer att få lägre ersättning, vilket också påverkar bankernas vilja att låna ut pengar. Det här slår alltså på flera nivåer.

Min fråga till Sven-Erik Bucht är vad han kommer att göra. Det kan ju inte ha undgått ministern att det blev ett tokigt underlag att utgå enbart från klimatfrågan. Det finns många andra parametrar som man skulle kunna ta till, och det finns organisationer som står bönderna nära som kanske skulle kunna bidra till det.

Prot. 2015/16:20  
3 november

Svar på  
interpellationer

Anf. 37 MONICA HAIDER (S):

Fru talman! Förutsättningarna för Sveriges lantbruksföretagare ändras inför varje programperiod och ibland även mitt i programperioderna, bland annat eftersom det kan uppstå konstigheter som man inte riktigt kan förutse.

Svårigheten med det här är att det alltid blir vinnare och förlorare. Det blir det vid varje sådant tillfälle, för kakan blir ju inte större. Det som Helena Lindahl tar upp i sin interpellation är ett exempel på detta. Det beror på att reglerna ändras i EU eller på att vi i Sverige vill ändra reglerna för att få bättre träffsäkerhet.

I detta fall är det EU som inte längre godtar den indelning som vi har haft. Vi måste med ett vederhäftigt underlag kunna förklara hur vi gör gränsdragningen, och då är delförsamlingar inte längre möjliga.

Fru talman! Kommissionens besked kom väldigt sent, och Sverige fick uppskov till 2016 för att göra en ny indelning. Det Sverige har gjort är att hitta en ny indelning som kommissionen accepterar och som blir så fördelaktig som möjligt. En indelning som är rättvis och helt riktig är nog svår att uppnå.

En ny indelning ger alltid upphov till nya gränser. Den nya indelningen är gjord med detaljerade data och är så vederhäftig som möjligt. Även den indelning som vi har i dag har kritiserats utifrån gränserna i det systemet.

Den indelning som Helena Lindahl pekar på i sin interpellation får konsekvenser för en del av lantbrukarna i norra Sverige. Det är olyckligt, speciellt för mjölkbönderna som redan har en svår situation men givetvis också för andra lantbrukare. Som jag förstår det kan man ändra detta först 2017, och det är viktigt att regeringen nu arbetar hårt för att hitta en modell som uppfattas som rättvis och som kommissionen kan godkänna.

Det regeringen och Sven-Erik Bucht just nu gör för mjölkbönderna är att i höstens budget lägga till lika mycket pengar till krispaketet som man gör från EU:s sida, alltså ytterligare 76 miljoner totalt. Det är mycket bra och lindrar en del för de mjölkbönder i norra Sverige som drabbas av den nya indelningen. Regeringen tillför också 14 miljoner för att fullt ut kunna utnyttja hela budgeten på 318 miljoner i norra Sverige, vilket inte har varit fallet under många år.

Viktigt är också att lönsamheten ökar på sikt i dessa företag. Det har varit viktigt att hitta en modell som gör att pengarna kan betalas ut under 2016 och som EU godkänner.

Jordbruket i norra Sverige är viktigt och har en stor roll att spela i en levande landsbygd. Om vi inte håller landskapet öppet kommer landsbygden att utarmas, och vi vill att hela Sverige ska kunna leva och överleva.

EU:s strukturfonder och landsbygdsmedel är en del i detta, men regeringens näringspolitik, landsbygdspolitik och regionala tillväxtpolitik är också en del. Detta för att bidra till en positiv utveckling av landsbygden och skapa nya jobb men också behålla jobb.

Jag ser fram emot att vi kommer att hitta en modell som kan lösa problemet som har uppstått.

Anf. 38 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Fru talman! Jag vill bara korrigera Helena Lindahl: Det är inte alls bara väder utan även topografi som man tar hänsyn till. Det finns alltså en del andra parametrar i det här.

Sedan förklarade Monica Haider väldigt väl att det här inte är någonting som Sverige har bestämt. Det här är krav som ställs av EU-kommisionen. Det är ett krav att vi ska ha ett system som bygger på vederhäftiga grunder. Det gamla systemet fanns det ingen möjlighet att ge de beläggen för. Det har vi provat. Det går icke. Det finns ingen möjlighet.

Jag håller med Helena Lindahl om att det slår konstigt. Det slår väldigt konstigt. Det har att göra med att EU kräver att man ska använda den minsta administrativa del som finns, och det vi har i Sverige är församlingen. Vi har försökt föra ett resonemang om att kunna dela församlingar, just för att undvika de här konsekvenserna, men det är tyvärr inget som EU har accepterat. Vi som bor i norra delen av landet vet att en församling där uppe till och med kan vara större än en tysk delstat. Så visst finns det anledning att tänka om, men vi har inte lyckats få till det ännu.

Vi ska nu försöka lindra detta. Det är precis bland de bönder som förflyttas från det gamla område 1 till det nya område 3 som de stora tappnen blir. Därför är jag glad att vi är den första regering på mycket länge som har höjt nivån till maxnivån med 14 miljoner. Utan det tror jag att det skulle vara svårt att hitta ett system där vi kan underlätta de situationer som kan uppstå för vissa. Men vi ska inte glömma bort att de flesta i detta system ändå är vinnare.

Anf. 39 HELENA LINDAHL (C):

Fru talman! I svaret hänvisar ministern till att EU kräver vetenskapliga och verifierbara underlag för stödområdesindelningen. Det är säkert sant, men jag tänker att det måste finnas mer än temperaturskillnader som vetenskapligt kan bevisas.

Statens lantbruksuniversitet, till exempel, är experter på detta. De sitter inne med vetenskaplig grund som de äter till frukost, lunch och middag. Det är samma sak när det gäller länsstyrelsen, som har bra koll på de lokala förhållandena i området. Detsamma gäller LRF, som är jordbrukarnas egen intresseorganisation. De har också stor kunskap om jordbruket.

Min fråga är: Kontaktades dessa organisationer för att diskutera frågan? De uppgifter och den information som jag har fått – ministern får rätta mig om jag har fel – är att det inte gjordes. För mig verkar det lite märkligt. Man måste ju på något vis ändå tala med dem som berörs av förslaget och genomförandet. Annars blir det underligt. Ni vet ju vilken omfattande konsekvensbeskrivning det krävs bara för att någon till exempel ska få tillåtelse att gräva ett dike. Jag tycker att regeringen borde tänka på samma vis när det gäller bönderna. Om man gör en omfattande förändring som kommer att beröra så pass många undrar jag om man inte borde ha ett samtal med dem först.

Jag nämnde i mitt första inlägg Finland, som har liknande nationella stöd. De har utgått från fler parametrar än vad regeringen har gjort, och de

har fått det godkänt av EU. Det är någonting som också de berörda bönderna i Finland har tyckt är okej, till skillnad mot många bönder i norra Sverige. I Finland har man utgått från den fysiska verkligheten och idkat handpåläggning när man har haft kontakt med dem som berörts och kommit fram till ett system som de flesta tycker är bra. Jag undrar om detta är omöjligt att göra i Sverige.

Resultatet av klimatmodellen är, precis som landsbygdsministern säger, lite verklighetsfrämmande. Den modell där man utgår från de gamla församlingsgränserna tillsammans med temperaturkriteriet passar helt enkelt inte för Sverige med dess stora geografiska områden. Egentligen kan man säga att det är förbaskat orättvist. Ta Storuman och Vilhelmina kommuner som exempel! Landsbygdsministern känner till dessa områden. Det är jättestora kommuner geografiskt. Storuman är indelad i två församlingsområden. Halva kommunen får en ersättning som är sämre, och den andra delen får en ersättning som är bättre. Vilhelmina kommun har ett enda församlingsområde. Kommunen ligger på samma geografiska våglängd som Storuman och har den bättre ersättningen. Som ni förstår blir det jättesvårt att motivera för bönderna i området varför det ser ut på det här sättet.

Jag tycker inte att vi från svensk sida kan acceptera sådana här brister i en modell. Det måste vara vår sak att berätta det i Bryssel. Och vad händer med förlorarna? Vad händer med dem som har fått drastiskt försämrade villkor? Ska de kompenseras på något sätt, och hur ska det i så fall gå till? Ska man införa ett system som innebär att man kompenserar systemets effekter? Det blir i sin tur också tokigt.

Anf. 40 MONICA HAIDER (S):

Fru talman! Vi kan konstatera att den nya stödområdesindelningen i norra Sverige får negativa konsekvenser för en del av lantbrukarna. Men det finns givetvis också vinnare i systemet. Det finns de som får ganska mycket mer än de har fått tidigare. Så är det när vi ändrar stödsystemen; någon blir vinnare, och någon blir förlorare. Men kakan är i princip densamma.

Samtidigt var regeringen tvungen att hitta en ny modell som EU kunde godkänna, precis som jag sa tidigare. EU godkände inte den gamla. Det är klart att regeringen har börjat arbeta med att ta fram en ny modell som bygger på de biofysiska förutsättningarna och som kan lindra konsekvenserna för de bönder som nu blir drabbade.

Jag utgår från att de parter som berörs har varit kontaktade i arbetet med att ta fram förslaget. Jag är övertygad om att landsbygdsminister Sven-Erik Bucht gör vad han kan för att försöka rätta till det som kanske inte har blivit så bra.

Anf. 41 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Fru talman! När man drar gränser blir det problem. EU är egentligen ett projekt som inte ska dra gränser utan ta bort gränser. Men i detta fall är det så att EU ställer krav på gränser, och det ställer krav på den minsta enhetsgränsen: församling. När jag lyssnar på Helena Lindahls argument håller jag med: Det blir inte bra när man drar gränser. Men det som du framförde nyss, Helena, har jag hört ända sedan 1995 med de gränser som vi har haft och de stora skillnader i stöd som har rått innan detta kom på plats. Det har varit en evig diskussion om hur snett skillnaderna slog.

Prot. 2015/16:20  
3 november

Svar på  
interpellationer

När det gäller kriterier finns det andra sådana som EU accepterar: lertäthet, lutning, kemisk status i mark och så vidare. Detta är analyserat av SLU, som har tittat på det och kommit fram till att detta är den bästa modell för Sverige som man kan hitta. Däremot har vi jättestor problem med att vi inte får dela församlingar.

Vilka har sedan fått vara med? LRF har fått avge yttrande om detta, inte bara centralt utan också länsvis. Länsstyrelserna har fått avge sina yttranden. De har varit informerade, och det har varit olika yttranden. Man har laborerat med tre, fyra eller fem områden, och det har sett lite olika ut. En merpart har talat om fem områden, vilket vi också har i dag. Där finns alltså detta. När man håller på med den här typen av gränsdragning tror jag att man aldrig kommer att hitta något bra och rättvist system. Finland skiljer sig åt; de har endast ett kompensationsområde uppe i norr. Det är skillnad mellan områdena, men de får inte heller använda några andra kriterier än dem som Sverige har.

Anf. 42 HELENA LINDAHL (C):

Fru talman! Jag vet att LRF både nationellt och i norra Sverige har kontaktats när det gäller antalet stödområden. Jag har varit i kontakt med LRF i norra Sverige. Det de är upprörda över – vilket jag också kan förstå – är att de inte har kontaktats och fått ha en diskussion om parametern väderstatistik.

Jag vet inte om det berodde på att regeringen hade bråttom eller vad det nu var, men det som hände var att regeringen skickade in detta till Bryssel, och sedan fick bönderna veta det. Det är klart att det inte känns så kul. Jag har träffat många bönder som känner att detta kom som en kalldusch för dem. Om LRF hade varit med och bestämt att man bara skulle ha denna parameter skulle inte folk ha blivit så chockade när de fick veta det. Nu är de chockade, och det gäller även LRF som organisation i norra Sverige. Jag vet att LRF i norr också har skrivit ett brev om detta till landsbygdsministern.

Jag hoppas att vi kan göra om och göra rätt. Mitt råd till landsbygdsministern är att han ska sätta sig ned med berörda organisationer, till exempel LRF och länsstyrelsen, för att i dialog komma fram till en bättre lösning för 2017. Jag förstår att det inte går med 2016 eftersom det redan är klubbat i Bryssel.

Det finns också en möjlighet att titta på hur Finland har löst frågan. Jag pratade med ordföranden i LRF Västerbotten senast i går, och han sa att Finland hade använt andra parametrar än bara väderstatistik och på det viset fått ett mer rättvist system som godkänns av fler bönder. Det finns en möjlighet för oss att titta på hur de har gjort.

Jag ser av ministerns svar att han är öppen för dialog och förändring, och jag vet att berörda organisationer också är det. Det är en bra början till förändring, Sven-Erik Bucht.

Anf. 43 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Fru talman! Jag ska än en gång säga: Detta är inget som Sverige har beställt. Detta är något som vi är skyldiga att göra enligt kommissionens beslut för att över huvud taget kunna betala ut några stöd 2016. Vi är i det läget.

När det gäller parametrar är det samma parametrar för samtliga länder. Det finns ingen skillnad där. Det som vår expertmyndighet har tittat på är att de här parametrarna ger det absolut bästa för Sverige. Diskussion kring väderstatistik kan vi inte ha, för den statistiken tillhandahålls av SMHI, och den ser ut som den gör, oavsett vad vi tycker om den. Det är en statistik som går från 1961 fram till 2010. Där går det inte att ändra.

Vi ska försöka minimera konsekvenserna för just de jordbrukare som har hamnat i trean och som tidigare har varit i ettan. De är inte så många, men det blir allvarligt för just dem. I och med att vi denna gång har maximerat det nationella taket fullt ut, när vi höjer det med 14 miljoner, har vi bättre möjlighet att hitta modeller som kan överbrygga problematiken. Om man längre fram hittar ett annat system som minimerar detta – om vi i framtiden exempelvis skulle få dela församlingar, som vi tycker är vettigt och som EU inte har godkänt – då skulle vi kanske komma ifrån den här typen av problematik. Det blir i alla fall mindre problem om vi får använda den modellen.

Överläggningen var härmed avslutad.

Prot. 2015/16:20  
3 november

---

*Svar på  
interpellationer*

## **§ 17 Svar på interpellation 2015/16:52 om företagarnas syn på regeringens skattepolitik**

Anf. 44 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Fru talman! Fredrik Schulte har frågat mig hur jag ställer mig till att 74 procent av Sveriges företagare menar att regeringens politik försämrar möjligheterna att anställa fler. Fredrik Schulte frågar också om jag ser något problem med att endast 2–3 procent av Sveriges företagare ser att regeringens olika skattehöjningar kommer att påverka deras verksamhet positivt samt om det finns någon självkritik hos mig.

I den enkätundersökning gjord av Svenskt Näringsliv som Fredrik Schulte refererar till har bara 30 procent av de tillfrågade ca 2 000 företagen valt att svara. Av de företag som valt att svara anger en betydande del att de inte påverkas alls eller endast indirekt och då svagt negativt av regeringens förslag. Jag undrar därför om Fredrik Schulte själv känner någon självkritik när han väljer att framställa resultaten som han gör i sin fråga.

Efter den förra regeringens många ofinansierade skattesänkningar och ineffektiva åtgärder ser vi stora underskott i statens finanser och arbetslöshetssiffror på höga nivåer. För att täcka underskotten är det nödvändigt att höja vissa skatter, särskilt återställa sådana tidigare sänkningar som visat sig ineffektiva, och genomföra nödvändiga reformer för att skapa nya arbetstillfällen.

Regeringen tar ansvar för statens finanser och genomför fullt finansierade reformer för att få fler i arbete. De skattehöjningar som görs finansierar satsningar i infrastruktur, utbildning och välfärd. Jag är därför övertygad om att de investeringar vi genomför sammantaget leder till högre varaktig bnp och sysselsättning och till lägre arbetslöshet framöver.

Anf. 45 FREDRIK SCHULTE (M):

Fru talman! 74 procent av alla företagare i Sverige har enligt en opinionsundersökning sagt att de inte har förtroende för regeringens politik eller rättare sagt tror att regeringens politik är direkt skadlig för jobben.

Problemet är att det inte stannar där. Ställer man samma fråga till svenska folket är det bara 5 procent som säger att de tror på regeringens politik. Det är 8 procent som säger att de tror på spöken. Det är alltså fler som tror på spöken än som tror på regeringens jobbpolitik.

Men det stannar inte heller där. Samtliga oberoende ekonomiska bedömare, som Konjunkturinstitutet och Finanspolitiska rådet, menar att regeringens politik kommer att leda till färre jobb. Det regeringen föreslår går direkt på tvärs med vad alla internationella ekonomiska bedömare och organisationer som OECD och IMF föreslår. Det är till och med så att fackföreningsrörelsen, en del av socialdemokratin, går ut och kritiserar regeringen för alla de massiva skattehöjningar som regeringen föreslår. Svenskt Näringsliv kom ganska nyligen med en rapport där de pekade på att regeringens politik kommer att leda till 25 000 färre jobb.

Det är kort och gott ingen som tror på regeringens politik, utom då möjligen Magdalena Andersson. Det är inte så konstigt att det är på det sättet. Det regeringen föreslår är ju omfattande skattehöjningar i storleksordningen 150 miljarder över de kommande fyra åren.

Vi kommer säkert att få höra finansministern säga att vi måste ta in de pengarna till statskassan för att satsa på välfärden. Men det är inte sant, utan det är bara en fjärdedel, bara 25 procent, som går till vård, skola och omsorg, medan 75 procent går till annat. Och detta andra är inte att betala av statsskulden. Tvärtom har finansministern nu sagt att vi inte längre behöver bry oss om detta med att hålla ordning och reda i de offentliga finanserna. Det är så allvarligt att hon i dag har kallats till finansutskottet för att redogöra för vad hon egentligen menar.

De här pengarna går inte till att förstärka utbildningen i Sverige. Förslagen i Alliansens budget för 2015, som gick igenom i riksdagen, innebar att vi skulle ha en tioårig grundskola. Det säger regeringen nej till nu. Vi föreslog att man skulle ge mer pengar till matematikundervisningen i grundskolan. Det säger regeringen nej till.

Det man satsar på, fru talman, är att höja bidragen – att höja bidragen för dem som inte arbetar, att höja subventionerna till byggföretag och att införa olika typer av så kallade arbetsmarknadspolitiska åtgärder. Det vill regeringen gärna framställa som att det är utbildning. Men det är inte utbildning, utan det är så kallade traineejobb, så kallade extrajobb, låtsasjobb som man hittar på, som forskningen visar leder till att de som deltar i programmen har sämre förutsättningar i framtiden att få riktiga jobb.

Man öppnar för olika sätt att dölja arbetslösheten. Det sker genom sådana här låtsasjobb men också genom att ta bort de spärrar som alliansregeringen introducerade för att stoppa att människor fastnar i sjukskrivning.

Det här är fel väg för Sverige. Det är en väg som kommer att leda till att färre får jobb och att vi får mindre resurser i framtiden för välfärden. Det är en allvarlig utveckling.

Fru talman! Jag har träffat ungdomar i Västerås som har traineejobb i den variant som man har i Västerås. De ungdomarna utför arbete i äldreomsorgen i Västerås samtidigt som de läser in en yrkesutbildning. De läser in en undersköterskeutbildning på yrkesvux samtidigt som de utför ett ordinarie arbete i äldreomsorgen.

Det kallar Fredrik Schulte låtsasjobb. Det är att förolämpa inte bara alla de ungdomar i Västerås som arbetar inom äldreomsorgen i de här programmen utan faktiskt alla undersköterskor som arbetar inom äldreomsorgen, för det är viktiga arbeten som man utför när man är ordinarie personal men också när man har ett traineejobb.

Ingen utbildning, säger Fredrik Schulte. Men det handlar om reguljär yrkesvuxutbildning. Här förolämpar Fredrik Schulte alla yrkesvuxutbildningar i Sverige och alla som går där. Men det är viktiga utbildningar, eftersom vi vet att yrkesprogrammen på gymnasiet är program som ofta ger jobb.

Fredrik Schulte säger att 74 procent av företagen enligt denna enkät är negativa till regeringens politik. Det är en total feltolkning av resultaten och helt oseriöst. Företagen har nämligen svarat bara på frågor om vad de tror om skattehöjningarna. Men de har inte fått svara på frågor om vad de tror om regeringens satsningar. Detta är naturligtvis helt oseriöst. Det är som om man hade frågat företagen om de vill ha ett samhälle där man inte har någon skatt men inte heller något kommunalt vatten och avlopp och ingen el. Frågar man företagen om de vill betala lite skatt, då svarar de: Nej, det verkar inte bra. Men om man frågar om de vill betala skatt för att vi ska ha kommunalt vatten och avlopp och för att vi ska dra fram el till fabriken är svaret naturligtvis ett helt annat. Men Fredrik Schulte har tittat på en enkät där man bara frågar om själva skatteförändringen och inte om den samlade politiken.

Regeringens samlade politik svarar nämligen mot de frågor som svenska företag ställer om hur de ska kunna klara sig i framtiden. De undrar hur de ska hitta rätt kompetent personal. Vi vet nämligen att var femte rekryteringsförsök misslyckas för att företagen inte hittar rätt personal när de ska anställa.

Vi har ett rekryteringsgap i Sverige. Det är ett faktum att 400 000 människor är arbetslösa samtidigt som vi har 80 000 lediga jobb. Detta gap tar regeringen nu steg för att sluta med de förslag som vi har i budgeten. Det är oerhört centralt för svenska företag.

En annan sak som svenska företag säger är centralt är att infrastrukturen fungerar. Därför har regeringen gjort en enorm satsning på järnvägsunderhållet.

Många företag säger också att det inte går att hitta personal eftersom människor inte kan flytta till de orter där företagen befinner sig därför att bostadsmarknaden inte fungerar. Vi har nämligen en skriande bostadsbrist, inte minst i våra tillväxtregioner och här i Stockholmsregionen.

Nu kommer regeringen med den största bostadspolitiska satsningen på 20 år i denna budget. Det gör vi samtidigt som vi lyckas halvera de underskott som vi ärvde efter att Fredrik Schultes moderater hade suttit i regeringen. Jag är mycket stolt över att vi har lyckats ta tag i statsfinanserna, halverat underskotten och tagit ansvar, inte minst i den situation som vi nu befinner oss i när vi möter en stor flyktinginvandring i Sverige, så att vi

står på fastare mark jämfört med hur det var på den tiden då Fredrik Schultes moderater styrde Finansdepartementet.

Anf. 47 FREDRIK SCHULTE (M):

Herr talman! Jag förstår att finansministern känner sig mycket pressad. Det finns ingen annan än hon själv som står upp och försvarar hennes politik. Som jag sa är det bara 5 procent av den svenska befolkningen som tror på helhetsbilden av regeringens politik och som tror att den skapar jobb.

Jo, det är så att i den undersökning som jag refererar till är det regeringens helhetspolitik som 74 procent av företagarna menar är skadlig för jobben. Varken Finanspolitiska rådet, OECD eller IMF står upp och säger att regeringens politik skapar fler jobb. Ingen gör det, bara Magdalena Andersson själv. Jag förstår därför att hon känner sig pressad.

Jag håller helt och hållet med Magdalena Andersson om att utmaningen att sluta matchningsgapet på arbetsmarknaden är en av de svåraste och tuffaste utmaningarna för svensk ekonomi. Vi har nästan lika många lediga jobb i Sverige som vi har arbetslösa. Problemet är att de som är arbetslösa inte har utbildning som matchar de jobb som är lediga.

Då har vi följande problem. Jag kan som exempel ta en person som tidigare har varit truckförare och blir arbetslös. Samtidigt finns det ett skriande behov av sjuksyrror. Men den arbetslöse truckföraren kan inte bli sjuksyrra genom att gå en utbildning på Arbetsförmedlingen. För att bli sjuksyrra måste man gå en lång reguljär utbildning.

Vi i Alliansen vill satsa mer på den reguljära utbildningen. Vi vill ha en tioårig grundskola, och vi vill ha mer matematikundervisning. Det var vi som skapade yrkesvux och ställde oss bakom att det skulle bli fler yrkesvuxplatser. Det är inte detta konflikten handlar om. Konflikten handlar om att ni i regeringen hittar på låtsasjobb, traineejobb och extrajobb. Där är forskningen mycket tydlig med att när man har gått in i sådana påhittade jobb och har avslutat dessa program har man sämre förutsättningar att bli anställd än man hade haft om man inte hade gått dessa program.

Detta är ingenting som jag hittar på. Det är slutsatser av arbetsmarknadspolitisk forskning.

Det som Sverige egentligen behöver är att vi gör det mer lönsamt för människor att arbeta. Det är därför som Moderaterna lägger fram förslag om att sänka skatten, alltså det som vi kallar för förstajobbetavdraget. Det innebär att den som får sitt första jobb ska få bättre incitament, bättre drivkrafter, för att komma in i arbete. Det handlar om att successivt förbättra förhållandena för svenska företagare så att de kan utvecklas och anställa fler människor. Det är på det sättet ekonomin växer, inte genom att man straffbeskattar företag och trycker ned och belastar dem som arbetar. Det är inte så man får resurser till välfärden. Välfärden – vård, skola och omsorg – måste gå hand i hand med en växande privat sektor.

Nu har finansministern idén att hon ska klubba ned den privata sektorn med enorma skattehöjningar. Hon hoppas att det ska lösa problemen. Men det kommer inte att lösa problemen. Det kommer att leda till färre jobb, och det är alla oberoende ekonomiska bedömare överens om. Den enda som påstår att det skulle leda till fler jobb är Magdalena Andersson.

Det intressanta är att tidigare regeringar brukade räkna på sin politik baserat på den erfarenhet, kunskap och forskning som finns. Vad blir effekten av den politik som vi för? Men nu helt plötsligt gör regeringen inte det. Det är för att Magdalena Andersson vet att resultatet av det är färre jobb.

Prot. 2015/16:20  
3 november

Svar på  
interpellationer

Anf. 48 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Herr talman! Det är en sak som vi vet resultatet av, eftersom det syns i verkligheten, och det är åtta år med en moderatledd regering. Vi ser resultatet. Vi ser högre arbetslöshet, högre långtidsarbetslöshet och högre ungdomsarbetslöshet. Vi ser skolresultat som faller snabbare än i något annat OECD-land, och vi ser stora problem i vår gemensamma välfärd. Vi ser resultatet av 130 miljarder i skattesänkningar. Vi ser dessa problem samtidigt som vi ser att statsfinanserna gick med stora underskott.

Det som denna regering har gjort och försöker göra är att ta ansvar för de offentliga finanserna samtidigt som vi genomför helt nödvändiga satsningar för att ungdomar inte ska gå långtidsarbetslösa, för att vi ska vända utvecklingen i skolan och för att våra företag ska ha möjlighet och vilja att anställa igen.

Fredrik Schulte säger återigen att det är påhittade jobb när ungdomar jobbar till exempel i äldreomsorgen i Västerås. Jag tycker att det är förolämpande för dem och förolämpande för alla de viktiga arbetsuppgifter som utförs av ordinarie personal men också av extrapersonal i äldreomsorgen. Jag är helt övertygad om att det blir en högre kvalitet i äldreomsorgen om det kan komma en ordinarie personal och en ungdom och hjälpa till hemma hos en äldre person. Den ordinarie kan göra de mer kvalificerade arbetsuppgifterna, och den unga medarbetaren kan utföra de mindre kvalificerade arbetsuppgifterna.

Det viktiga i detta är naturligtvis att vi försöker sluta rekryteringsgapet, och traineejobben är en av åtgärderna för att göra det.

Fredrik Schulte säger att han tycker att det är viktigt att sluta rekryteringsgapet. Frågan är då varför Moderaterna i sin budgetmotion skär i vuxenutbildningen.

Anf. 49 FREDRIK SCHULTE (M):

Herr talman! Sverige var ungefär som Carolina Klüft. Vi kan konstatera att Carolina Klüft inte var världsbäst i alla idrottsgrenar. Det finns vissa idrottsgrenar där hon inte tillhörde världseliten. Men om man tar genomsnittet av längdhopp, höjdhopp, löpning och så vidare var Carolina Klüft – hon har ju lämnat idrotten – en av världens kanske främsta idrottare.

Sverige var ungefär likadant. Det finns exempel där Sverige inte har utvecklats i rätt riktning under de senaste åtta åren. Skolresultaten fortsatte att falla, och vi fick inte bukt med ungdomsarbetslösheten. Men om man tar helhetsbilden var utvecklingen mycket tydlig. Sverige hade den kanske starkaste ekonomiska utvecklingen i hela västvärlden med fler människor i arbete, ökad sysselsättning och västvärldens kanske starkaste offentliga finanser. Detta hade Sverige trots en ekonomisk kris i världen som var den kanske värsta som den globala ekonomin någonsin har sett, åtminstone sedan andra världskriget.

Magdalena Andersson försöker göra en poäng av att arbetslösheten ökade. Ja, men arbetslösheten har blivit ett obsolet mått. Det är inte intressant att titta på arbetslösheten. Anledningen till att det inte är intressant är att Göran Persson och Socialdemokraterna lyckades dölja arbetslösheten genom att förtidspensionera och sjukskriva människor. Vi fick tillbaka de människor den gamla regeringen sopade under mattan. Vi fick tillbaka dem till att börja söka jobb, och det är klart att arbetslösheten då höjs.

Det är precis som när vi nu ser kraftiga flyktingströmmar till Sverige. Det kommer att komma nya människor som startar dag ett som arbetslösa, och då kommer arbetslösheten att öka. Innebär det att Sverige har blivit sämre? Nej, det gör det inte. Det är alltså ett trixande med siffror, och det är fel inriktning för Sverige att höja skatterna och höja bidragen.

Anf. 50 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Herr talman! Fredrik Schulte säger att arbetslösheten är ett obsolet mått. Det förklarar väl varför Moderaterna lät svenska ungdomar gå arbetslösa månad ut och månad in utan att försöka sätta in åtgärder för att hjälpa dem.

Den här regeringen har en helt annan inställning. Vi vet att det inte är bra att börja sitt vuxna liv i passivitet och med att gå arbetslös månad ut och månad in. Vi har i tidigare undersökningar sett att det är väldigt svårt att bli permanent etablerad på arbetsmarknaden om man inte får in en första fot på arbetsmarknaden när man är ung. Det vet vi från 1990-talskrisen, och det är inte ett misstag vi vill upprepa. Vi vill inte göra om de misstag som gjordes på 1990-talet.

Därför är det viktigt att se till att de ungdomar som inte kommer i arbete får det stöd de behöver för att komma i arbete, utbildning eller praktik. Därför genomför regeringen 90-dagarsgarantin så att ingen ung människa ska behöva gå arbetslös i mer än 90 dagar. Fredrik Schulte tycker att arbetslösheten är ett obsolet mått och bryr sig uppenbarligen inte om detta. Han tycker inte att det är intressant att titta på om ungdomar går långtidsarbetslösa. Jag har en helt annan uppfattning.

Överläggningen var härmed avslutad.

#### **§ 18 Svar på interpellation 2015/16:69 om beskattning av el för elbussar**

Anf. 51 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Herr talman! Lotta Finstorp har frågat mig dels om jag avser att se över lagstiftningen om beskattningen av elbussar, dels när ett förslag i så fall kan förväntas. Hon har även frågat mig om motiveringen för det fall att jag inte avser att se över lagstiftningen.

Sverige ska ta en ledande roll i genomförandet av FN:s nya globala mål för en hållbar utveckling. Utsläppen från transportsektorn ska minska. En fossilfri fordonsflotta är en prioriterad fråga för regeringen. Det är beklagligt att miljöarbetet har prioriterats ned under flera år, men nu har vi inlett arbetet för att vända utvecklingen. Omställningstrycket i transportsektorn, från användning av fossila bränslen till alternativ som bidrar till minskade

växthusgasutsläpp, ska öka. Viktiga reformer behövs, som till exempel satsningar på järnvägen och annan infrastruktur.

Grundprincipen är att all el som används i Sverige ska beskattas. Det är en bra princip både för att dra in skatteintäkter och för att bidra till en effektivare energianvändning. Om undantag görs måste det finnas väl underbyggda skäl och en praktisk möjlighet att avgränsa undantaget. Dessutom måste ett undantag vara förenligt med EU:s regler.

För att främja introduktionen av eldrivna bussar på marknaden inför regeringen en elbusspremie. Eldrivna bussar har stor potential att minska såväl klimatutsläpp och luftföroreningar som buller. En annan åtgärd är investeringsstöd för klimatsatsningar, vilket ökar takten när det gäller att nå en fossiloberoende fordonsflotta. Det kan röra sig om satsningar på infrastruktur för laddning av elfordon.

Elbusspremien och investeringsstöd för klimatsatsningar är båda investeringsstöd för ny teknik. Elbussar är ett bra exempel på ny teknik som är dyrare att investera i än konventionell teknik – men billigare att använda. Det finns därmed starkare skäl att ge stöd till investering i ny teknik än att ge stöd till driften av bussarna.

Jag kan inte nu spekulera i vilka ytterligare förslag regeringen kommer att presentera under resten av mandatperioden.

Anf. 52 LOTTA FINSTORP (M):

Herr talman! Jag tackar ministern för svaret.

Kollektivtrafiken är en av de viktigaste pusselbitarna för att vi ska kunna lösa vår tids samhällsutmaningar, inte minst avseende miljön men också avseende trängsel. Det är fler människor som flyttar till storstäder, och fler ska få plats på en mindre yta. Därför måste vi bli ännu bättre på att åka kollektivt, och för att möjliggöra detta måste kollektivtrafiken vara ett attraktivt färdssätt.

Faktorer som punktlighet, pris och turtäthet spelar stor roll för att människor ska ställa bilen och välja ett kollektivt färdssätt. Det är därför viktigt att kollektivtrafiken får rätt förutsättningar för att vara ett bra alternativ till bilen. Där var bland annat det alliansregeringen gjorde bra. Man införde den nya kollektivtrafiklagen 2012 för att få ännu fler kollektivtrafikentreprenörer att komma in på marknaden och på så sätt utöka utbudet.

Detta gäller även i mer glesbefolkade delar. Storstäderna behöver detta därför att fler människor flyttar dit och därför att det blir alldeles för trångt med mer bilar dessutom, men även i glesbebyggda delar måste kollektivtrafiken vara tillgänglig och väl fungerande utifrån de förutsättningar som finns där. Det jag upplevde när jag satt i trafikuskottet under den förra mandatperioden var att man i debatterna i kammaren alltid ställde gummi-hjul mot järnhjul och spår. Det är ganska naivt att tro att allt kommer att gå på räls i Sverige. Vi kommer alltid att behöva ha bussen. Det är också fler som åker buss i dag än det är som åker till exempel tåg och spårvagn.

Därför är det väldigt spännande och intressant att se hur elbussar utvecklas i dag. De utgör i och för sig fortfarande en ganska liten andel – jag tror att det är 0,5 procent av alla bussar som går på el – men det behöver stimuleras. Därför är det intressant och bra att se att regeringen satsar just på investeringar avseende elbussar. Man glömmer dock att se helheten. Den el bussarna ska drivas med är nämligen beskattad, och då blir inte

Prot. 2015/16:20  
3 november

Svar på  
interpellationer

kollektivtrafiken konkurrensneutral. När det gäller tåg på spår beskattas inte elen, men elbussens el beskattas.

Det är därför jag har ställt den här interpellationen till ministern. Varför vill man inte stimulera även elbussarnas drivmedel? Det är positivt att man går in med ett investeringsstöd för fortsatt utveckling, men det kan inte å andra sidan vara så att elen ska beskattas när man kör sin elbuss. Då kommer nämligen inte utvecklingen att ta den fart vi vill ha. Vi vill ju att det blir fler bussar – det har vi en stor samsyn kring – och att bussarna drivs med bra drivmedel, vilket el är.

Med den beskattning som finns i dag blir det dock inte så, och därför har jag ställt frågan varför det är på det här sättet. Varför anser regeringen att det ska vara beskattning på den el som elbussarna drivs med men inte på spårbunden trafik som drivs med samma el?

Följande del i svaret är intressant: ”Sverige ska ta en ledande roll i genomförandet av FN:s nya globala mål för en hållbar utveckling. Utsläppen från transportsektorn ska minska. En fossilfri fordonsflotta är en prioriterad fråga för regeringen.” Hur kommer det sig då att det fossila drivmedlet naturgas är helt befriat från energiskatt medan den rena elen till elbussen har en beskattning?

Anf. 53 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Herr talman! Jag vill tacka så mycket för interpellationen. Det är en mycket intressant och viktig fråga Lotta Finstorp tar upp.

Här finns en stor potential för svensk industri att vara med och vara världsledande på att utveckla elbussar. Det kommer naturligtvis även att finnas en stor exportpotential i elbussar, vilket kommer att kunna skapa mycket jobb i Sverige. Jag uppskattar verkligen engagemanget från en moderat i de här frågorna. Det handlar inte bara om att klara vårt klimat utan också verkligen om ett exempel på att vi om Sverige går före kan skapa potential för nya exportintäkter och jobb i Sverige – utöver att det kan bli ett bättre klimat i flera andra länder.

Jag hoppas naturligtvis att Lotta Finstorp jobbar intensivt i sitt eget parti för att Moderaterna ska stödja regeringens förslag om en elbusspremie och de andra satsningar regeringen gör för en fossilfri fordonsflotta. Det vore naturligtvis oerhört bra om Moderaterna stödde detta, men vad jag har förstått stöder Moderaterna inte regeringens elbusspremie. Man har heller inga förslag om sänkt skatt på just el som används av elbussar.

Lotta Finstorp frågar varför man inte betalar elskatt på järnvägsräls men gör det om man driver bussar. Upplyningsvis skulle det enligt EU-rätten eventuellt finnas möjlighet att ha undantag från beskattning för lokal busstrafik, däremot inte för regional busstrafik, så det skulle inte kunna gälla all busstrafik i Sverige. Att ha obeskattad buss i den regionala eller långväga busstrafiken är inte möjligt enligt EU:s regelverk, utan det skulle i så fall vara busstrafik endast inom städerna.

Regeringen har identifierat att problemet snarare är inköpen av bussarna. Eftersom det är väldigt dyrt att köpa in elbussarna har vi riktat subventionen just till inköp av bussarna i form av en elbusspremie. Här är det viktigt att upplysa om att med den elskatt som finns i dag är elbussen konkurrensneutral per kilometer jämfört med bussar som drivs med andra bränslen, medan det är betydligt högre beskattning per kilometer på bussar som drivs med fossila bränslen.

Anf. 54 LOTTA FINSTORP (M):

Herr talman! Det hade varit intressant att få ett svar på frågan avseende naturgasen, som är ett fossilenergiämne. På naturgasen är det ingen energiskatt. Det borde ju vara något som regeringen skulle vilja fasa ut.

En konkurrensneutral marknad för kollektivtrafiken måste också innebära att energibeskattningen ska vara konkurrensneutral. Det blir väldigt svårt att se det för gemene man och framför allt för den bussoperatör som gärna vill köpa en elbuss men som vet att den drar på sig kostnader för energin till sina bussar. Jag ser en rädsla för att vi aldrig får riktig fart på investeringarna i elbussar om det dessutom är en osund konkurrens mellan energislagen. Det vore intressant att höra en vidareutveckling av detta från finansministern.

Det finns ett rådsdirektiv – 2003/96/EG, artikel 15, punkt 1 e) – som säger att det finns möjlighet till delvis eller hel energiskattebefrielse som även bör omfatta alla typer av elektriska bussar, som batteridrivna bussar och plug-in laddhybrider, det vill säga ej endast trådbussar. Här finns det en rädsla, bland annat från branschen, för att man då skulle säga att det är trådbussar som får skattelättnad eller att skatten tas bort på elen. Detta står alltså i direktivet avseende trådbussarna.

Här skulle man kunna tänka sig en extensiv lagtolkning, som kanske vore en lösning, så att även trådbussarna omfattades.

Det händer mycket positivt i Sverige när det gäller utvecklingen på den sidan i dag. Men det blir väldigt märkligt när man går in med en premie eller ett investeringsstöd för att utveckla bussarna, medan det inte finns någon tanke på att själva bränslet ska bli mer konkurrensneutralt.

I svaret säger finansministern: Grundprincipen är att all el som används i Sverige ska beskattas. Fine! I så fall ska den alltså omfatta även tåg och spårvagnar. Det är en bra princip, fortsätter finansministern, både för att dra in skatteintäkter och för att bidra till en effektivare energianvändning. Om undantag ska göras måste det finnas väl underbyggda skäl och en praktisk möjlighet att avgränsa undantaget. Dessutom måste ett undantag vara förenligt med EU:s regler.

Men den här grundprincipen stämmer ju inte i dag. I så fall borde inte vissa transporter vara befriade från elbeskattning, om svaret från finansministern är korrekt och konkret. Det vore väldigt fint att få det vidareutvecklat.

Anf. 55 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Herr talman! Den bedömning som regeringen har gjort är att kilometerkostnaden för en elbuss är betydligt lägre än för fordon som drivs med fossila bränslen. Bränsleskatten för en elbuss är 0,45 kronor per kilometer, medan den för en dieselbuss är 2,20 kronor per kilometer. För de bussar som drivs med biodiesel, som FAME, är bränsleskatten 0,47 kronor per kilometer – ungefär lika som för elbussen.

För att hitta det bästa sättet att få igång en större användning av elbussar har bedömningen varit att det är viktigare att gå på just inköpet, för det är betydligt dyrare att köpa in en elbuss än en konventionell buss. Det är därför som regeringen har valt ett stöd via en premie i stället. Det är det som är bakgrunden till regeringens förslag.

Prot. 2015/16:20

3 november

Svar på  
interpellationer

Tycker Lotta Finstorp att det är bra med en elbusspremie eller inte? Ska jag förstå Lotta Finstorps argumentation som att hon tycker att man ska ta bort elskatten just för elbussar? Vilket stöd har Lotta Finstorp i så fall för den politiken i sitt parti?

Det vore väldigt bra om Moderaterna hade lite fler miljöförslag, för det har varit väldigt tomt på den fronten under de senaste åren.

Anf. 56 LOTTA FINSTORP (M):

Herr talman! Jag svarar väldigt gärna på frågorna som jag fick av finansministern nu.

Det regeringen gör är att stimulera den ena delen, det vill säga för investering. Jag anser att man måste göra det som en helhet och skulle väldigt gärna se precis ett sådant förslag som vi lägger fram.

Om jag uppfattar finansministern rätt ska elskatten på buss finnas kvar därför att ministern anser att det är en så billig del när det gäller själva elbussåkandet. Det är inte kostnadsnivån som är problemet utan konkurrensneutraliteten. De fordon som går på järnvägsspår, både spårvagnar och tåg, är befriade från elskatt men inte elbussen. Hela min frågeställning i interpellationen är varför bussarna ska beskattas för sitt drivmedel men inte tåg och spårvagn, för då stämmer ju inte grundprincipen i finansministerns svar, att all el som används i Sverige ska beskattas. Man har undantagit det som går på spår, men det som går på gummi hjul elbeskattas.

Jag förstår inte logiken i det hela. Jag hoppas att regeringen finner en helhetslösning med en premie för investeringar men också ser över detta med elbeskattningen för buss.

Anf. 57 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Herr talman! Det är tyvärr inte möjligt att uppnå konkurrensneutralitet eftersom det här styrs av EU:s regelverk. Det går inte att ta bort skatten helt på elbussar annat än för dem som går i lokaltrafik. Vad gäller den regionala och den långväga busstrafiken är det inte möjligt att ta ned skatten. Det skulle vara möjligt på den lokala busstrafiken, dock inte till noll utan lägst till EU:s minimiskattenivåer. Konkurrensneutralitet är alltså inte förenlig med EU-reglerna. Det skulle inte vara möjligt även om man ville göra det.

Lotta Finstorp tycker att man ska göra både och. Men tyvärr måste man som finansminister och i en regering prioritera för att inte få stora underskott i de offentliga finanserna. Här har regeringen gjort bedömningen att pengarna är bäst använda med en elbusspremie eftersom den stora kostnaden är just för att köpa in bussarna. Däremot är det billigare att driva bussarna än om de körs på diesel. Därför har regeringen gjort denna prioritering, och politik handlar ju ofta om att prioritera. Man kan inte göra allt, utan man får välja.

Överläggningen var härmed avslutad.

Anf. 58 Statsrådet HELENE HELLMARK KNUTSSON (S):

Herr talman! Helena Bouveng har frågat finansministern hur hon ser på att budgetpropositionens förändringar av skatteuttaget från människor minskar incitamenten för högre studier.

Arbetet inom regeringen är så fördelat att det är jag som ska svara på interpellationen.

Regeringens mål är att Sverige ska vara en ledande kunskaps- och forskningsnation. För att nå dit föreslår regeringen olika åtgärder för att säkerställa att Sverige utvecklas som kunskapssamhälle.

Högskoleutbildning skapar en välutbildad arbetskraft, vilket ger förutsättningar för forskning och ökad kunskap. Utbildning och forskning ger en möjlighet för Sverige att möta framtidens stora samhällsutmaningar och är avgörande för framtidens jobb och Sveriges konkurrenskraft.

De senaste tio åren har det blivit svårare att komma in på högskoleutbildningar, och samtidigt har utbyggnaden av högskolan stannat av – detta trots att antalet sökande till högskolan varit mycket högt.

För att ge fler möjlighet att studera i högskolan genomför regeringen nu en omfattande utbyggnad som 2019 beräknas ha lett till en ökning av antalet hellårsstudenter med 14 600. I utbyggnaden ingår även riktade satsningar för fler utbildningsplatser som kan leda till anställning i yrken där det i dag råder brist på utbildad personal.

Högskoleutbildade har sedan länge haft lägre arbetslöshet än lågutbildade oavsett konjunkturläge. Högre utbildning ger därför en tryggare arbetsmarknadsposition. Högre utbildning öppnar även dörren till en större del av arbetsmarknaden. Många akademiker byter yrke flera gånger under arbetslivet, vilket kan leda till ett mer utvecklande arbetsliv och bättre löneutveckling.

Regeringens investeringar i högre utbildning är investeringar både för individ och för samhälle.

Anf. 59 HELENA BOUVENG (M):

Herr talman! Saco presenterade nyligen en studie över akademiska studiers påverkan på livslöner som visar att den genomsnittliga lönsamheten för alla akademiska utbildningar är 16 procent. Det finns dock stora skillnader mellan de mest och minst lönsamma utbildningarna. Den minst lönsamma har ett minusresultat på 10 procent.

Många av de akademiska utbildningarna lönar sig alltså inte ekonomiskt om man jämför med att enbart ha en gymnasieutbildning. Man kan alltså förvänta sig ekonomisk förlust för livet för att man valt att studera efter gymnasiet. Till förlorarna hör många av våra lärare. Det är välutbildade lärare som jag tror att både jag och ministern anser att vi så väl behöver.

I stället för att göra det mer lönsamt att utbilda sig gör den rödgröna regeringen tvärtom. Det ska löna sig mindre att vidareutbilda sig. Detta görs genom avtrappat jobbskatteavdrag och framför allt genom att brytpunkten för den som ska betala statlig skatt inte justeras uppåt med lönerna. Det innebär att över 100 000 fler människor ska betala statlig skatt. Många av dem har valt att vidareutbilda sig.

Svar på  
interpellationer

Det är inte bara lärare som påverkas. Försäkringsrådgivare, revisorer, utredare, specialistsjuksköterskor och förskolechefer är bara några exempel på andra yrkesgrupper. Det är 47 procent av alla våra poliser, 53 procent av alla våra administratörer och 37 procent av våra barnmorskor.

Herr talman! För mig och mitt parti är detta problematiskt. Vidareutbildning måste löna sig så att fler, inte färre, känner sig motiverade att avstå lön under flera år och i stället ta lån för att klara sig under studietiden. Det måste ses som en investering för framtiden, inte bara för en själv utan, precis som ministern sa, för Sverige som helhet.

Utbildning måste verkligen löna sig så att även ungdomar från icke-akademisk bakgrund vågar ta steget in till högskola och universitet.

Som TCO:s Eva Nordmark så viktigt understryker: ”Den höga marginalskatten påverkar viljan att kompetensutveckla sig under yrkeslivets gång.”

Därför undrar jag om Helene Hellmark Knutsson anser att det ska löna sig att fortsätta med studier på högskola och universitet. Ska inte kompetensutveckling och större ansvarstagande löna sig? Tror ministern att det blir fler eller färre som väljer högre studier om signalen från den rödgröna regeringen är att det inte alltid lönar sig?

Anf. 60 Statsrådet HELENE HELLMARK KNUTSSON (S):

Herr talman! Helena Bouveng fortsätter med tesen att högre skatt innebär att färre vill utbilda sig. Vi ser inte att det finns ett så starkt samband som hon försöker göra gällande. Efter att värnskatten infördes ökade antalet studenter åtta år i rad, och det har fortsatt att öka. Det är snarare tillgången till platser på högskolan som avgör hur många som kan läsa vidare.

Löneutvecklingen ser olika ut för olika grupper även inom det akademiska området, inom Sacoområdet.

En av de saker vi har uppmärksammat är den svagare löneutvecklingen för lärare, vilket gör att vi har ett lägre söktryck till lärarutbildningen än vi behöver. Vi behöver utbilda runt 65 000 lärare de kommande åren. För att klara det behöver vi bygga ut antalet platser på lärarutbildningen, vilket regeringen gör. Vi behöver också se till att det blir ett attraktivare yrke och att det blir högre kvalitet på lärarutbildningen.

Allt detta jobbar vi med. Vi har aviserat Lärarlönelyftet, som har gått ut på remiss. Det handlar om en investering på 3 miljarder på årsbasis för en bättre löneutveckling.

Sacos underlag visar att det snarare är lönespridningen som gör att lönerna är för låga inom vissa yrken. Det gäller till exempel läraryrket. Här behöver vi ha en betydligt bättre löneutveckling, vilket vi nu åtgärdar.

Det livslånga lärandet är något vi avser att ta tag i, och vi delar uppfattningen om vikten av det.

Det handlar till exempel om tillgången till fristående kurser så att man kan komplettera en akademisk utbildning. Jag kan konstatera att under de åtta år som Alliansen hade ansvaret minskade antalet fristående kurser, vilket vi precis har tagit del av i en utredning. Den visar att det är svårare för människor att komplettera sin högre utbildning när utbudet minskar.

Vi kommer att titta på hur vi kan se till att det verkligen finns möjlighet att vidareutbilda sig under hela yrkeslivet.

Anf. 61 HELENA BOUVENG (M):

Herr talman! Det är spännande att ministern tar upp just lärarutbildningen. Men vad spelar det för roll att öka antalet platser om livsinkomsten visar att det inte lönar sig att studera till lärare? Söktrycket är ju också väldigt lågt.

Vår svenska välfärd betalar vi i huvudsak via skatter. Det är en modell som har gynnat oss väl med historiskt god ekonomisk, social och mänsklig utveckling. Historiskt kan vi se att den sociala rörligheten har varit betydligt större hos oss än i de länder som har valt att ansvaret för välfärden mer vilar på den enskilde. Det tror jag att både ministern och jag tycker är väldigt bra.

Samtidigt vet vi att skatter påverkar beteenden. Skatten på alkohol är ett lysande exempel. En hög alkoholskatt ska inte bara ge klirr i statskassan, utan vi vill också att människor ska dricka mindre alkohol. Men om skatten höjs för mycket väljer människor att åka till grannländer och handla, eller så är skogsstjärnans produktion tillbaka igen. Hur klokt blir det då att beskatta alkoholen ännu högre?

Samma logik torde gälla om man beskattar arbete alltför högt. När det lönar sig för lite blir det helt enkelt färre som vill jobba mer, färre som vill ta ansvar och färre som vill satsa på utbildning.

Som ansvarig minister för forskning känner ministern säkert till att forskningen på området uppvisar en bred enighet om hur skadliga marginalskatter är.

Helt nyligen kallades förslaget att ytterligare höja marginalskatten för heltokigt av professor Lennart Flood, Handelshögskolan vid Göteborgs universitet. Han visade att åtgärden skulle ge små eller inga inkomsteffekter för staten men att den skulle krympa sysselsättningen med mellan 2 000 och 34 000 jobb.

Den rödgröna regeringen har lovat svenska folket att ha Europas lägsta arbetslöshet, och den har ambitioner att fortsätta bygga vårt kunskapssamhälle. Eftersom forskningen visar att höjda marginalskatter ger små eller inga ökade resurser till vår gemensamma välfärd ställer jag frågan till Helene Hellmark Knutson: Väger symbolpolitiken för den rödgröna regeringen tyngre än att fler människor väljer att vidareutbilda sig, ta större ansvar och arbeta flera timmar?

Om färre väljer att vidareutbilda sig spelar det ju ingen roll om högskoleplatserna blir fler.

Anf. 62 Statsrådet HELENE HELLMARK KNUTSSON (S):

Herr talman! Vi ser att det är fortsatt högt söktryck till högre utbildning. Till skillnad från den tidigare regeringen väljer vi därför att bygga ut för att möta kompetensbehovet och den studentefterfrågan som finns. Det är också det bästa sättet att komma åt den sociala snedrekryteringen, som det inte hände något med under de år ni styrde.

Vi fick inte in fler studenter från icke-akademiska hem under den tiden på grund av att den högre utbildningen inte byggdes ut. Nu gör vi det, men vi har också gett Universitets- och högskolerådet i uppdrag att kartlägga arbetet med att minska den sociala snedrekryteringen och bredda deltagandet i den högre utbildningen.

Prot. 2015/16:20  
3 november

Svar på  
interpellationer

Högre utbildning är viktigt, och fler behöver det både för att vi ser ett arbetsmarknadsbehov och för att det leder till lägre arbetslöshet. Det har Saco inte tagit med i sin undersökning. Om man har en högre utbildning minskar risken för arbetslöshet. Man får också större tillgång till arbetsmarknaden som helhet, vilket gör att akademiskt utbildade byter jobb oftare.

Det finns dock mycket kvar att göra. Lärarhögskolan finns inte kvar utan är nu en integrerad del av våra lärosäten, och det finns en ny lärarutbildning på plats. Söktrycket till den utbildningen ökar nu, och det är positivt. Det innebär att vi verkligen kan bygga ut, och det gör vi.

Men vi behöver som sagt se till att det blir en bättre löneutveckling. Det verkar som om det starkaste sambandet när det gäller en god lön under livstiden har att göra med möjligheten att utveckla lönen under den tid man jobbar. Yrken med låg lönespridning ger en lägre livslön, och yrken med hög lönespridning ger en högre livslön.

Vi jobbar nu tillsammans med parterna för att se till att till exempel lärare får en bättre löneutveckling. Vi ser ett betydligt starkare samband där.

Jag hoppas att vi gemensamt kan se till att läraryrket nu blir betydligt mer attraktivt. Ni har tyvärr inte med en sådan lärarlönesatsning i er budgetmotion, Helena Bouveng, men jag vet att det finns andra borgerliga partier som stöder den. Det finns en bred enighet om att vi behöver satsa på lärarna. Det är positivt.

Anf. 63 HELENA BOUVENG (M):

Herr talman! Nu har jag lyssnat ordentligt på Helene Hellmark Knutsson, och jag har fortfarande inte fått något svar på hur högre marginalskatter leder till att fler utbildar sig, att fler väljer att ta ansvar och att fler väljer att jobba några extra timmar.

Det behövs ingen nationalekonom för att inse att om utbytet minskar när man jobbar mer, tar på sig nya utmaningar och utbildar sig så väljer man helt enkelt något annat. När det lönar sig dåligt att satsa på jobbet kommer färre människor att välja just jobbet.

Marginalskatterna påverkar en massa val i människors vardag. De påverkar beslut om arbete, fritid, studier, föräldraledighet och hur länge man väljer att arbeta. Marginalskatten handlar i mångt och mycket om skillnaden mellan lön och ledighet.

Jag frågar återigen Helene Hellmark Knutsson: Hur stärker vi svensk konkurrenskraft, hur ökar vi drivkrafterna för fler arbetade timmar och hur blir det fler som väljer vidareutbildning och högre utbildning med marginalskatter på 60 procent?

Anf. 64 Statsrådet HELENE HELLMARK KNUTSSON (S):

Herr talman! Jag tackar Helena Bouveng för diskussionen.

Jag svarade på frågan i mitt första inlägg. Sambandet är svagt om vi ser på hur det har sett ut över tid. Antalet individer inom den högre utbildningen har ökat stadigt sedan 90-talet, oavsett vilken skattepolitik som förts. Antalet studenter ökade till exempel under åtta år i rad efter 1995, då den så kallade värnskatten infördes.

Allra viktigast för att få människor att välja högre utbildning är utbudet – att det finns platser. Ni valde under era åtta år att inte bygga ut den högre utbildningen, Helena Bouveng, vilket gjorde att en lägre andel kunde gå vidare till högre studier.

Ni valde också att inte se till att det fanns ordentligt med fristående kurser så att det var möjligt att vidareutbilda sig när man hade en akademisk utbildning. Det hände heller ingenting med den sociala snedrekryteringen till den högre utbildningen under den tid då ni satt i regeringen.

Nu ser vi över alla dessa saker. Om vi ska få människor att utbilda sig till exempelvis lärare är det viktigt att ha en utbildning av högsta kvalitet. Vi måste ha platser över hela landet.

Vi måste också se till att läraryrket är attraktivt. Tillsammans med parterna investerar vi 3 miljarder i löneutveckling för lärarna för att göra yrket mer attraktivt och se till att lönerna går upp över tid så att löneutvecklingen blir positiv.

Det samband vi ser är att om livsinkomsten ska bli bra behövs en löneutveckling under arbetslivet.

Överläggningen var härmed avslutad.

## § 20 Bordläggning

Följande dokument anmälades och bordlades:

Propositioner

2015/16:36 Avskaffande av skattenämnder inom fastighetstaxeringen

2015/16:39 En modernare rättegång II

Skrivelse

2015/16:37 Riksrevisionens rapport om aktivitetsersättning

Motioner

med anledning av prop. 2015/16:14 Begränsad skattefrihet för utdelning och nya bestämmelser mot skatteflykt i fråga om kupongskatt

2015/16:3254 David Lång m.fl. (SD)

med anledning av prop. 2015/16:15 Beskattning av säkerhetsreserv

2015/16:3257 Olle Felten m.fl. (SD)

med anledning av prop. 2015/16:19 Vissa frågor på området för indirekta skatter

2015/16:3255 Olle Felten m.fl. (SD)

med anledning av prop. 2015/16:29 En global standard för automatiskt utbyte av upplysningar om finansiella konton

2015/16:3256 Olle Felten m.fl. (SD)

Prot. 2015/16:20  
3 november

Svar på  
interpellationer

## § 21 Anmälan om interpellationer

Följande interpellationer hade framställts:

*den 23 oktober*

**2015/16:99 Redovisning av sysselsättningseffekter**

av *Hanif Bali* (M)

till arbetsmarknadsminister Ylva Johansson (S)

**2015/16:100 Avveckling av toppmodernt radarsystem**

av *Mikael Oscarsson* (KD)

till försvarsminister Peter Hultqvist (S)

**2015/16:101 Avdragsrätt för gåvor**

av *Erik Andersson* (M)

till finansminister Magdalena Andersson (S)

**2015/16:102 Omprövning av synen på RUT och ROT**

av *Ann-Charlotte Hammar Johnsson* (M)

till närings- och innovationsminister Mikael Damberg (S)

**2015/16:103 Ekonomiska konsekvenser av personalvakanser**

av *Stig Henriksson* (V)

till försvarsminister Peter Hultqvist (S)

*den 24 oktober*

**2015/16:104 Levande skogar**

av *Jens Holm* (V)

till klimat- och miljöminister Åsa Romson (MP)

*den 26 oktober*

**2015/16:105 Återvändande IS-terrorister**

av *Roger Haddad* (FP)

till statsrådet Anders Ygeman (S)

**2015/16:106 Behovet av att stärka det psykologiska försvaret**

av *Hans Wallmark* (M)

till försvarsminister Peter Hultqvist (S)

*den 27 oktober*

**2015/16:107 Regeringens hantering av det parlamentariska läget**

av *Fredrik Schulte* (M)

till statsminister Stefan Löfven (S)

*den 28 oktober*

**2015/16:108 Situationen för elever inom gymnasieskolans yrkesprogram**

av *Michael Svensson* (M)

till statsrådet Aida Hadzialic (S)

**2015/16:109 Antalet inställda lektioner på gymnasiet**

av *Michael Svensson* (M)

till statsrådet Aida Hadzialic (S)

Prot. 2015/16:20

3 november

---

**2015/16:110 Kompetensen och arbetsmiljön för studie-och yrkesvägledare**

av *Michael Svensson* (M)

till statsrådet Aida Hadzialic (S)

**2015/16:111 Vidareutveckling av Valfärdsakademin**

av *Anette Åkesson* (M)

till socialförsäkringsminister Annika Strandhäll (S)

**2015/16:112 Åtgärder mot den digitala konjunkturnedgången**

av *Anette Åkesson* (M)

till statsrådet Mehmet Kaplan (MP)

**2015/16:113 RUT-avdragets ökande popularitet**

av *Anette Åkesson* (M)

till finansminister Magdalena Andersson (S)

**2015/16:114 Optimala skattemässiga förutsättningar för delningsekonomin**

av *Anette Åkesson* (M)

till finansminister Magdalena Andersson (S)

den 29 oktober

**2015/16:115 Ensamkommande barns gode män**

av *Ann-Charlotte Hammar Johnsson* (M)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

**2015/16:116 Skydd av Vätterns vatten**

av *Jonas Sjöstedt* (V)

till klimat- och miljöminister Åsa Romson (MP)

**2015/16:117 Stoppet för nya förvaltningsområden på finska**

av *Roger Haddad* (FP)

till kultur- och demokratiminister Alice Bah Kuhnke (MP)

den 30 oktober

**2015/16:118 Regeringens uttag från SJ**

av *Jessica Rosencrantz* (M)

till statsrådet Anna Johansson (S)

**2015/16:119 Avskaffandet av fideikommissser och friköp av historiska arrenden**

av *Håkan Svenneling* (V)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

**2015/16:120 Öppenhet och transparens**

av *Niklas Wykman* (M)

till finansminister Magdalena Andersson (S)

**2015/16:121 Budgetpropositionens långsiktiga konsekvenser på jobb och tillväxt**

av *Niklas Wykman* (M)

till finansminister Magdalena Andersson (S)

**2015/16:122 Ett krångligt regelverk för RUT-avdrag**

av *Niklas Wykman* (M)

till finansminister Magdalena Andersson (S)

**2015/16:123 Tydliga besked om bensinskatten**

av *Niklas Wykman* (M)

till finansminister Magdalena Andersson (S)

**2015/16:124 Regeringens satsningar på vård, skola och omsorg**

av *Fredrik Schulte* (M)

till finansminister Magdalena Andersson (S)

**2015/16:125 Betydelsen av ett svenskt Natomedlemskap**

av *Hans Wallmark* (M)

till utrikesminister Margot Wallström (S)

**2015/16:126 Bredbandsskatt**

av *Erik Andersson* (M)

till finansminister Magdalena Andersson (S)

**2015/16:127 Fusk och utnyttjande i åkeribranschen**

av *Jonas Sjöstedt* (V)

till arbetsmarknadsminister Ylva Johansson (S)

*den 2 november*

**2015/16:128 Nya statliga myndigheters lokalisering**

av *Håkan Svenneling* (V)

till statsrådet Ardalan Shekarabi (S)

**§ 22 Anmälan om frågor för skriftliga svar**

Följande frågor för skriftliga svar hade framställts:

*den 23 oktober*

**2015/16:179 Det utlovade undantaget från trängselskatt i stadsdelen Backa i Göteborg**

av *Lars Hjälmered* (M)

till finansminister Magdalena Andersson (S)

**2015/16:180 Utbildning av kiropraktorer**

av *Barbro Westerholm* (FP)

till statsrådet Helene Hellmark Knutsson (S)

*den 24 oktober*

**2015/16:181 Situationen för flyktingar från Palestina**

av *Torbjörn Björlund* (V)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

*den 26 oktober*

**2015/16:182 Problem inom Kriminalvården**

av *Torbjörn Björlund* (V)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

**2015/16:183 Beslut om ökad förmåga på Totalförsvarets skyddscentrum i Umeå**

av *Lena Asplund* (M)

till försvarsminister Peter Hultqvist (S)

**2015/16:184 Utflaggning av flygplan**

av *Edward Riedl* (M)

till statsrådet Anna Johansson (S)

**2015/16:185 Konsumenterna och bredden i den svenska bankmarknaden**

av *Cecilia Widegren* (M)

till statsrådet Per Bolund (MP)

*den 27 oktober*

**2015/16:186 Flygskatt och fler interkontinentala flyglinjer**

av *Edward Riedl* (M)

till finansminister Magdalena Andersson (S)

**2015/16:187 Georgien**

av *Christian Holm Barenfeld* (M)

till utrikesminister Margot Wallström (S)

**2015/16:188 Sveriges relation till Kuba**

av *Sofia Damm* (KD)

till utrikesminister Margot Wallström (S)

**2015/16:189 Reformering av FN:s råd för mänskliga rättigheter**

av *Birgitta Ohlsson* (FP)

till utrikesminister Margot Wallström (S)

**2015/16:190 Besöksländer i kampanjen för en svensk plats i säkerhetsrådet**

av *Sofia Arkelsten* (M)

till utrikesminister Margot Wallström (S)

**2015/16:191 Kostnad för kampanjen för en svensk plats i FN:s säkerhetsråd**

av *Sofia Arkelsten* (M)

till utrikesminister Margot Wallström (S)

**2015/16:192 Kampanjen för en plats i FN:s säkerhetsråd och statsrådets resor**

av *Sofia Arkelsten* (M)

till utrikesminister Margot Wallström (S)

*den 28 oktober*

**2015/16:193 Lokala skattekontor**

av *Per Åsling* (C)

till statsrådet Ardalan Shekarabi (S)

**2015/16:194 Regeringens kommunikation kring ökade avräkningar**

av *Sofia Arkelsten* (M)

till statsrådet Isabella Lövin (MP)

**2015/16:195 Principer för regeringens ökade avräkningar av biståndet för flyktingmottagning**

av *Sofia Arkelsten* (M)

till statsrådet Isabella Lövin (MP)

Prot. 2015/16:20  
3 november

---

**2015/16:196 Biståndsbudgeten**

av *Sofia Arkelsten* (M)  
till statsrådet Isabella Lövin (MP)

**2015/16:197 Tillfälliga gränskontroller**

av *Hans Wallmark* (M)  
till statsminister Stefan Löfven (S)

**2015/16:198 Övergång från traditionsprincipen till avtalsprincipen**

av *Maria Malmer Stenergård* (M)  
till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

*den 29 oktober*

**2015/16:199 Den inre gränskontrollens träffsäkerhet**

av *Roger Haddad* (FP)  
till statsrådet Anders Ygeman (S)

**2015/16:200 Pajalagruvan**

av *Birger Lahti* (V)  
till närings- och innovationsminister Mikael Damberg (S)

*den 30 oktober*

**2015/16:201 Minskad köttkonsumtion för hållbar havsmiljö**

av *Jens Holm* (V)  
till statsrådet Anna Johansson (S)

**2015/16:202 Servicenavet – landsbygdsbutiken i centrum**

av *Håkan Svenneling* (V)  
till statsrådet Sven-Erik Bucht (S)

**2015/16:203 Arbetslöshetsmålet**

av *Fredrik Schulte* (M)  
till finansminister Magdalena Andersson (S)

**2015/16:204 Indirekt stöd till dömda terrorister i Palestina**

av *Fredrik Schulte* (M)  
till statsrådet Isabella Lövin (MP)

**§ 23 Anmälan om skriftliga svar på frågor**

Skriftliga svar på följande frågor hade kommit in:

*den 27 oktober*

**2015/16:130 Bidrag till kommunerna för planarbete**

av *Ewa Thalén Finné* (M)  
till statsrådet Mehmet Kaplan (MP)

**2015/16:136 Nya försök att särbehandla mc-åkare**

av *Sten Bergheden* (M)  
till statsrådet Anna Johansson (S)

**2015/16:139 Satsningar på infrastruktur**

av *Anders Åkesson* (C)  
till statsrådet Anna Johansson (S)

**2015/16:123 Översyn av väg 56 mellan Norrköping och E20**  
av Åsa Coenraads (M)  
till statsrådet Anna Johansson (S)

Prot. 2015/16:20  
3 november

---

den 28 oktober

**2015/16:146 Svensk ekologisk produktion**

av Kristina Yngwe (C)  
till statsrådet Sven-Erik Bucht (S)

**2015/16:147 Kvalificerade kontroller av tung trafik**

av Isak From (S)  
till statsrådet Anders Ygeman (S)

**2015/16:150 Politiska fångar i Ryssland**

av Hans Linde (V)  
till utrikesminister Margot Wallström (S)

**2015/16:151 Fri entré och dess finansiering**

av Cecilia Magnusson (M)  
till finansminister Magdalena Andersson (S)

**2015/16:153 Jamtli i budgetpropositionen för 2016**

av Saila Quicklund (M)  
till kultur- och demokratiminister Alice Bah Kuhnke (MP)

**2015/16:152 Regeringens stopp av utbyggnad av förvaltningsområden**

av Eva Lohman (M)  
till kultur- och demokratiminister Alice Bah Kuhnke (MP)

**2015/16:154 Ett nordiskt elcertifikatssystem**

av Rickard Nordin (C)  
till statsrådet Ibrahim Baylan (S)

**2015/16:155 Brott mot areella näringsidkare**

av Magnus Oscarsson (KD)  
till statsrådet Anders Ygeman (S)

**2015/16:156 Säkerheten vid landets asylboenden och flyktingmottagningar**

av Beatrice Ask (M)  
till statsrådet Anders Ygeman (S)

**2015/16:157 Tillämpning och kontroll av tillfälliga uppehållstillstånd**

av Roger Haddad (FP)  
till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

**2015/16:158 Antiterrorismarbetet i Åklagarmyndighetens regleringsbrev**

av Roger Haddad (FP)  
till statsrådet Anders Ygeman (S)

**2015/16:162 Beredskapsjobb i skogsbruket**

av Jesper Skalberg Karlsson (M)  
till statsrådet Sven-Erik Bucht (S)

**2015/16:161 Bromma flygplats**

av Jesper Skalberg Karlsson (M)  
till statsrådet Anna Johansson (S)

**2015/16:160 Ekologiska grödor i Sverige**

av Jesper Skalberg Karlsson (M)  
till statsrådet Sven-Erik Bucht (S)

**2015/16:163 Bosättning på rastplatser**

av *Sten Bergheden* (M)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

**2015/16:164 Gränskontroller**

av *Sten Bergheden* (M)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

**2015/16:166 Onyktra förare**

av *Sten Bergheden* (M)

till statsrådet Anders Ygeman (S)

**2015/16:171 55-plus och karenstid**

av *Hans Rothenberg* (M)

till socialförsäkringsminister Annika Strandhäll (S)

**2015/16:168 Våld och hot mot troende flyktingar**

av *Robert Halef* (KD)

till statsrådet Anders Ygeman (S)

**2015/16:169 Kreditgarantier till lantbruket**

av *Jesper Skalberg Karlsson* (M)

till statsrådet Sven-Erik Bucht (S)

*den 29 oktober*

**2015/16:138 Medborgarlön**

av *Johan Hultberg* (M)

till klimat- och miljöminister Åsa Romson (MP)

*den 30 oktober*

**2015/16:148 Vänsterregeringens stöt mot världens mångfald**

av *Cecilia Widegren* (M)

till statsrådet Ardalan Shekarabi (S)

**§ 24** Kammaren åtskildes kl. 15.45.

Förhandlingarna leddes

av tredje vice talmannen från sammanträdet början till och med § 17  
anf. 46 (delvis) och

av andre vice talmannen därefter till sammanträdet slut.

Vid protokollet

MADELEINE GABRIELSON HOLST

*/Eva-Lena Ekman*

|                                                                     |           |
|---------------------------------------------------------------------|-----------|
| <b>§ 1 Justering av protokoll.....</b>                              | <b>1</b>  |
| <b>§ 2 Anmälan om ändrad partibeteckning.....</b>                   | <b>1</b>  |
| <b>§ 3 Avsägelse.....</b>                                           | <b>1</b>  |
| <b>§ 4 Anmälan om ersättare.....</b>                                | <b>1</b>  |
| <b>§ 5 Anmälan om kompletteringsval.....</b>                        | <b>2</b>  |
| <b>§ 6 Utökning av antalet suppleanter.....</b>                     | <b>2</b>  |
| <b>§ 7 Val av extra suppleanter .....</b>                           | <b>2</b>  |
| <b>§ 8 Anmälan om fördröjda svar på interpellationer.....</b>       | <b>3</b>  |
| <b>§ 9 Anmälan om faktrapromemoria .....</b>                        | <b>4</b>  |
| <b>§ 10 Anmälan om granskningsrapport .....</b>                     | <b>4</b>  |
| <b>§ 11 Ärenden för bordläggning.....</b>                           | <b>4</b>  |
| <b>§ 12 Svar på interpellation 2015/16:58 om medborgarlön .....</b> | <b>5</b>  |
| Anf. 1 Arbetsmarknadsminister YLVA JOHANSSON (S).....               | 5         |
| Anf. 2 FREDRIK SCHULTE (M).....                                     | 5         |
| Anf. 3 RICKARD PERSSON (MP).....                                    | 6         |
| Anf. 4 Arbetsmarknadsminister YLVA JOHANSSON (S).....               | 7         |
| Anf. 5 FREDRIK SCHULTE (M).....                                     | 7         |
| Anf. 6 RICKARD PERSSON (MP).....                                    | 8         |
| Anf. 7 Arbetsmarknadsminister YLVA JOHANSSON (S).....               | 8         |
| Anf. 8 FREDRIK SCHULTE (M).....                                     | 9         |
| Anf. 9 Arbetsmarknadsminister YLVA JOHANSSON (S).....               | 9         |
| <b>§ 13 Svar på interpellation 2015/16:71 om</b>                    |           |
| <b>arbetslöshetsskapande åtgärder .....</b>                         | <b>9</b>  |
| Anf. 10 Arbetsmarknadsminister YLVA                                 |           |
| JOHANSSON (S).....                                                  | 9         |
| Anf. 11 CHRISTIAN HOLM BARENFELD (M) .....                          | 10        |
| Anf. 12 Arbetsmarknadsminister YLVA                                 |           |
| JOHANSSON (S).....                                                  | 11        |
| Anf. 13 CHRISTIAN HOLM BARENFELD (M) .....                          | 11        |
| Anf. 14 PATRIK BJÖRCK (S) .....                                     | 12        |
| Anf. 15 FREDRIK SCHULTE (M).....                                    | 12        |
| Anf. 16 Arbetsmarknadsminister YLVA                                 |           |
| JOHANSSON (S).....                                                  | 13        |
| Anf. 17 CHRISTIAN HOLM BARENFELD (M) .....                          | 14        |
| Anf. 18 PATRIK BJÖRCK (S) .....                                     | 15        |
| Anf. 19 FREDRIK SCHULTE (M).....                                    | 15        |
| Anf. 20 Arbetsmarknadsminister YLVA                                 |           |
| JOHANSSON (S).....                                                  | 16        |
| <b>§ 14 Svar på interpellation 2015/16:75 om jobben i</b>           |           |
| <b>exportindustrin.....</b>                                         | <b>17</b> |
| Anf. 21 Arbetsmarknadsminister YLVA                                 |           |
| JOHANSSON (S).....                                                  | 17        |
| Anf. 22 CHRISTIAN HOLM BARENFELD (M) .....                          | 17        |
| Anf. 23 Arbetsmarknadsminister YLVA                                 |           |
| JOHANSSON (S).....                                                  | 18        |
| Anf. 24 CHRISTIAN HOLM BARENFELD (M) .....                          | 19        |

|                                                                                                                                   |           |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| Anf. 25 Arbetsmarknadsminister YLVA<br>JOHANSSON (S).....                                                                         | 19        |
| Anf. 26 CHRISTIAN HOLM BARENFELD (M) .....                                                                                        | 20        |
| Anf. 27 Arbetsmarknadsminister YLVA<br>JOHANSSON (S).....                                                                         | 20        |
| <b>§ 15 Svar på interpellation 2015/16:42 om svenska bönders<br/>likviditetsproblem .....</b>                                     | <b>20</b> |
| Anf. 28 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S).....                                                                                       | 20        |
| Anf. 29 MARIA PLASS (M) .....                                                                                                     | 21        |
| Anf. 30 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S).....                                                                                       | 22        |
| Anf. 31 MARIA PLASS (M) .....                                                                                                     | 22        |
| Anf. 32 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S).....                                                                                       | 23        |
| Anf. 33 MARIA PLASS (M) .....                                                                                                     | 24        |
| Anf. 34 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S).....                                                                                       | 24        |
| <b>§ 16 Svar på interpellation 2015/16:65 om konsekvenser av ny<br/>stödområdesindelning för jordbruket i norra Sverige .....</b> | <b>25</b> |
| Anf. 35 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S).....                                                                                       | 25        |
| Anf. 36 HELENA LINDAHL (C).....                                                                                                   | 26        |
| Anf. 37 MONICA HAIDER (S) .....                                                                                                   | 27        |
| Anf. 38 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S).....                                                                                       | 28        |
| Anf. 39 HELENA LINDAHL (C).....                                                                                                   | 28        |
| Anf. 40 MONICA HAIDER (S) .....                                                                                                   | 29        |
| Anf. 41 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S).....                                                                                       | 29        |
| Anf. 42 HELENA LINDAHL (C).....                                                                                                   | 30        |
| Anf. 43 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S).....                                                                                       | 30        |
| <b>§ 17 Svar på interpellation 2015/16:52 om företagarnas syn<br/>på regeringens skattepolitik.....</b>                           | <b>31</b> |
| Anf. 44 Finansminister MAGDALENA<br>ANDERSSON (S).....                                                                            | 31        |
| Anf. 45 FREDRIK SCHULTE (M) .....                                                                                                 | 32        |
| Anf. 46 Finansminister MAGDALENA<br>ANDERSSON (S).....                                                                            | 33        |
| Anf. 47 FREDRIK SCHULTE (M) .....                                                                                                 | 34        |
| Anf. 48 Finansminister MAGDALENA<br>ANDERSSON (S).....                                                                            | 35        |
| Anf. 49 FREDRIK SCHULTE (M) .....                                                                                                 | 35        |
| Anf. 50 Finansminister MAGDALENA<br>ANDERSSON (S).....                                                                            | 36        |
| <b>§ 18 Svar på interpellation 2015/16:69 om beskattning av el<br/>för elbussar .....</b>                                         | <b>36</b> |
| Anf. 51 Finansminister MAGDALENA<br>ANDERSSON (S).....                                                                            | 36        |
| Anf. 52 LOTTA FINSTORP (M).....                                                                                                   | 37        |
| Anf. 53 Finansminister MAGDALENA<br>ANDERSSON (S).....                                                                            | 38        |
| Anf. 54 LOTTA FINSTORP (M).....                                                                                                   | 39        |
| Anf. 55 Finansminister MAGDALENA<br>ANDERSSON (S).....                                                                            | 39        |
| Anf. 56 LOTTA FINSTORP (M).....                                                                                                   | 40        |

|                                                                         |           |                                |
|-------------------------------------------------------------------------|-----------|--------------------------------|
| Anf. 57 Finansminister MAGDALENA<br>ANDERSSON (S) .....                 | 40        | Prot. 2015/16:20<br>3 november |
| <b>§ 19 Svar på interpellation 2015/16:72 om högre utbildning .....</b> | <b>41</b> |                                |
| Anf. 58 Statsrådet HELENE HELLMARK<br>KNUTSSON (S).....                 | 41        |                                |
| Anf. 59 HELENA BOUVENG (M) .....                                        | 41        |                                |
| Anf. 60 Statsrådet HELENE HELLMARK<br>KNUTSSON (S).....                 | 42        |                                |
| Anf. 61 HELENA BOUVENG (M) .....                                        | 43        |                                |
| Anf. 62 Statsrådet HELENE HELLMARK<br>KNUTSSON (S).....                 | 43        |                                |
| Anf. 63 HELENA BOUVENG (M) .....                                        | 44        |                                |
| Anf. 64 Statsrådet HELENE HELLMARK<br>KNUTSSON (S).....                 | 44        |                                |
| <b>§ 20 Bordläggning.....</b>                                           | <b>45</b> |                                |
| <b>§ 21 Anmälan om interpellationer.....</b>                            | <b>46</b> |                                |
| <b>§ 22 Anmälan om frågor för skriftliga svar.....</b>                  | <b>48</b> |                                |
| <b>§ 23 Anmälan om skriftliga svar på frågor.....</b>                   | <b>50</b> |                                |
| <b>§ 24 Kammaren åtskildes kl. 15.45.....</b>                           | <b>52</b> |                                |